

William A. Fagal

TRI POSLJEDNJA SATA

Nakladnik
ZNACI VREMENA
www.znaci-vremena.com

Izvornik
Three Hours to Live
A classic story of God's Grace
By William A. Fagal
Pacific Press Publishing Association
www.pacificpress.com

Urednik
Mario Šijan

Prijevod
Drago Obradović

Lektura
Marijan Malašić

Prijelom
Miroslav Vukmanić

Tiskano u uredu nakladnika
Zagreb, 2012.

Willia A. Fagal

Tri posljednja sata

Klasično štivo o Božjoj milosti

Drugo izdanje

*Portret Samuela Tannyhilla na naslovnici
preuzet je s web stranice
www.drc.state.oh.us*

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem 809313

ISBN 978-953-183-180-2

Samuel W. Tannyhill

Prošlo je dvanaest minuta otkako smo ušli u ćeliju smrti Državnog zatvora u Columbusu u državi Ohio. Ti trenuci činili su nam se kao vječnost. Tišinu je prekinuo tihi glas ozbiljnog zatvorskog liječnika dok je skidao stetoskop s golih grudi čovjeka koji je sjedio ispred njega, uzeo službeni formular iz džepa i oklijevajući rekao zatvorskom čuvaru: "Gospodine Al-
vise, kroz tijelo Tannyhilla prošla je dovoljna količina električne struje i prouzročila njegovu smrt u 20 sati i 12 minuta."

Na taj je način dvadesetsedmogodišnji Samuel Woodrow Tannyhill platio svoj dug društvu u potpunosti, a njegov zvonki glas zauvijek je umuknuo. Usudio sam se čak i u tome trenutku ponadati da će se utjecaj njegovog novog načina života i dalje nastaviti, jer smatram da je on jedan od najljepših primjera Božje milosti koja preobražava čovjeka. Za mene je Sam Tannyhill, nakon svojeg duhovnog obraćenja, ganutljiv primjer promjene koja se događa u čovjekovom životu kad se upozna sa Spasiteljem.

Sam se nikad nije mogao osvrnuti na svoje djetinjstvo i prisjetiti se dana ispunjenih ugodnim, sretnim i bezbrižnim trenucima, kao što je to slučaj s mnogim ljudima. Premda su ga roditelji jako voljeli, kad mu je bilo pet godina, oni su razorili obitelj i rastavili se. Novonastalo stanje bacilo je dijete u vrtlog života koji ga je donio rodbini i prijateljima spremnima da se za njega brinu.

Sam je živio u desetak domova prije adolescentne dobi. Činilo mu se kao da nitko ne shvaća njegove

potrebe. Posljedica svega bila je da se nenormalno razvijao, dok je njegovo djetinje srce čeznulo za ljubavlju. Gledajući unatrag na to životno iskustvo i što je ono značilo za njega, mnogi njegovi rođaci su poslije požalili što nisu na vrijeme shvatili njegove potrebe i pružili mu siguran dom i ljubav u krugu svojih obitelji.

Kad su to neki shvatili, bilo je već prekasno. U nekim domovima u kojima je dječak Sam živio postupalo se s njim skoro grubo, dok su istodobno mislili da ga na taj način uče poslušnosti. Njihove stroge i neljubazne metode nisu na njega djelovale, osim što su pobudile strahovitu ozlojeđenost.

Kad je Samu bilo dvanaest godina, njegov otac, teško bolestan na srce — što će ubrzo ugasiti njegov život — pozvao je Sama da živi s njim. U to vrijeme Sam se počeo družiti s pokvarenom družinom i često je izbivao iz kuće po cijelu noć sve do ranih jutarnjih sati. Otac bi za to vrijeme ležao u krevetu boreći se za svaki dah koji je udisao, brinući se za njegov život. Tada bi ustao iz kreveta, izišao na ulicu i šetao u nadi da će ugledati svojeg sina. Kada je Samu bilo samo petnaest godina, ova brižnost bila je prekinuta preranom smrću njegovog oca. Opet ga je zahvatila bujica života.

Samova nesigurnost u djetinjstvu povezana s čestim seobama loše se odrazila na njegovo učenje u školi, tako da, iako je bio vrlo inteligentan, nije ni jedan razred završio sa zadovoljavajućim uspjehom. Iako nije s uspjehom svladavao gradivo iz prethodnih razreda, ipak je prelazio u više razrede. Kad je došao u šesti razred, njegovom školovanju bio je kraj. Ograničeni odgoj odrazio se u njegovom pisanju i gramatičkim pogreškama. Za vrijeme posljednje godine njegovog života, u zatvoru, kad je svakodnevno i marljivo proučavao Bibliju, njegova pisma pokazivala su

zadivljujuću promjenu. Sricanje slova bilo je mnogo bolje, a pisma su poprimila oblik i sadržaj koji odgovara dobro obrazovanoj osobi. Evanđelje doista izaziva zapanjujuće promjene kod čovjeka!

Može se reći da je Samov život kriminalca otpočeo kad mu je bilo deset ili jedanaest godina. Tada je prvi puta došao u sukob sa zakonom. U to vrijeme nitko na to nije obraćao veliku pozornost jer se slučaj smatrao beznačajnim. Uobičajeno mišljenje bilo je da će se on jednoga dana sigurno "opametiti" i da će te protudruštvene sklonosti koje je tada očitovao iščeznuti. Zbog toga nitko nije poduzeo ništa da bi ga uputio na bolji način života. Sama nikad nitko nije odgajao na području morala, nikad u svojem životu nije zakoračio u crkvu.

Kako je vrijeme prolazilo, umjesto da se opameti i napusti loše navike i gledišta, Sam je bivao sve više upleten u krađe i kriminal. Manji prekršaji zakona postupno su postali ozbiljni prijestupi. Nikakve kazne, pa ni zatvor, nisu mogle zaustaviti njegov strmoglavi pad. Konačno je bio osuđen na kaznu zatvora zbog krivotvorenja. Kaznu je izdržavao u državnom zatvoru države Missouri. Nakon pet i pol godina provedenih u zatvoru, pušten je na slobodu. Ali samo dva tjedna nakon izlaska već je bio upleten u kriminal. Ovoga puta, budući da je dobro upoznao zatvorski život, nastojao je po svaku cijenu izbjeći uhićenje. Nekoliko tjedana poslije, budući da mu je bio potreban novac, odlučio je u svojem mjestu prebivanja, u Fermontu u državi Ohio, "obaviti posljednji posao" prije nego što će sa svojom djevojkom krenuti u drugu državu.

U Fermontu se nalazio restoran koji se u to vrijeme zvao "The Hut". Ovaj restoran bio je otvoren cijelu noć, a u njemu je radila jedna jedina osoba, gospođa Shirley Bradford, koja je pripremala hranu

i posluživala goste. Budući da ju je prije nekog vremena napustio muž, dvadesetogodišnja Shirley izdržavala je sebe i svoju malu djevojčicu radeći noću.

U namjeri da opljačka restoran, Sam je ušao u "The Hut" negdje oko dva sata iza ponoći. Na nesreću, s obzirom na njegove namjere, tu je zatekao jednog taksista koji je nešto jeo. Nadajući se da će taksist ubrzo otići, Sam je sjeo za stol i dosađivao se šalicom kave. Taksist je zapazio njegovo neobično držanje i odlučio se još malo zadržati. Konačno je Sam, budući da nije mogao smisliti razlog da još ostane u restoranu, otišao. Vidjevši nervozno i neprirodno Samovo ponašanje, taksist je zapisao broj registracije njegovog automobila. Također je zapamtio neobičnu boju automobila marke Hudson s crnom karoserijom i smeđim krovom. Idućeg dana taksist je mogao dati važne informacije koje su konačno dovele do toga da Sam bude lišen slobode.

Ubrzo nakon što je taksist otišao iz restorana, Sam se vratio natrag. Uperio je pištolj u gospođu Bradford i uzeo sav novac iz blagajne. Ne želeći je ostaviti u restoranu da odmah ne bi telefonirala policiji koja bi mu bila brzo za petama, primorao ju je da pođe s njim. Namjeravao ju je odvesti nekoliko milja izvan grada na neko pusto mjesto odakle bi joj bilo potrebno nekoliko sati da se vrati kući. On će iskoristiti to vrijeme i sa svojom djevojkom pobjeći mnogo milja prije nego policija sazna što se dogodilo.

Njegov plan je već od samog početka krenuo napako. Dok su se vozili, žena iz restorana prilično ga je iznenadila kad ga je oslovila njegovim imenom i kad mu je rekla da dobro poznaje njegovu sestru. Budući da je nedavno izišao iz zatvora, Sam nije dobro poznavao prijateljice svoje sestre. A baš je ta njegova sestra njemu bila idol, i Shirley je primijetila da ga je pogodila u osjetljivo mjesto. Brzo razmišljajući i

pokušavajući iskoristiti njezin strah, Sam joj je obećao da joj neće učiniti nikakvo zlo ako mu obeća da neće reći njegovoj sestri o ovom njegovom zločinu. Ali mu Shirley nije htjela takvo što obećati. Iskoristila je svoju prednost do krajnosti gnjaveći ga dok su se vozili, opisujući mu u pojedinosti kako će pričati njegovoj sestri da ima "raspuštenog brata".

Stvari se nisu ni izbliza razvijale onako kako je Sam zamišljao. On nije ni slutio da će ga konobarica prepoznati, a kamoli da će ga osloviti imenom i prijaviti ne samo policiji, nego i onima koji su mu na ovom svijetu nešto značili.

Konačno, kad su stigli do usamljenog mjesta blizu nekog potoka, naredio je konobarici da iziđe. Što se dogodilo nakon toga, nije sasvim jasno. Sam je tvrdio na suđenju da je Shirley posegnula za njegovim pištoljem koji mu je ispao iz džepa. Bojeći se da ona ne iskoristi ovu priliku da ga ubije, dograbio je automobilsku dizalicu koja se nalazila na podu i snažno je njome udario. Ujutro je pokraj potoka je pronađeno njezino strahovito unakaženo tijelo.

Ljudi onoga kraja bili su zaprepašteni i ogorčeni ovim okrutnim i besmislenim ubojstvom. Kad je i taksist obavijestio policiju o neobičnom ponašanju čovjeka u restoranu, krenula je velika potjera za Samom Tannyhillom.

Budući da je Sam dobro prikrio sve tragove, nitko nije mogao biti potpuno siguran da je on izvršio zločin. Prije zločina boravio je nekoliko dana u hotelu u Fermontu, i kad je navečer prije ubojstva krenuo u svoju sobu, posebno je pazio da pozdravi službenika na recepciji tako da je ovaj poslije posvjedočio da je Sam rano otišao na spavanje te večeri. Zatim je izišao kroz prozor svoje sobe i otišao izvršiti krađu u restoranu gospođe Bradford. Nakon što je likvidirao Shirley Bradford, vratio se u sobu kroz pro-

zor, pažljivo sve očistio i ostavio svoj krevet neuređen kako bi ostavio dojam da je tu spavao cijele noći. Zatim je ponovno izišao kroz prozor i otišao.

Sljedećeg jutra, kad je policija došla u hotel da tu pronade osumnjičenu osobu, Sam je već bio otišao. Ipak, službenik noćne smjene se jasno sjećao da je vidio Sama kad je išao u svoju sobu prethodne noći, i bio je isto tako siguran da cijele noći nije nikamo izlazio. Ova izjava je sve zbunila i dovela u nedoumicu traže li oni pravog čovjeka. Nijedan trag nije ukazivao na to gdje se Sam tog trenutka nalazio.

Pošto je ubio Shirley Bradford, Sam je otputovao sa svojom djevojkom u Kansas, gdje je odmah izvršio oružanu pljačku da bi došao do novca za život. Kad je nekoliko tjedana kasnije bio uhićen, pokazalo se da je na popisu traženih osoba u Ohiju u vezi s jednim ubojstvom. U Ohiju su ga odveli na mjesto ubojstva i on je odmah priznao zločin.

Na suđenju je Sam tvrdio da je počinio djelo u samoobrani. U našim kasnijim razgovorima, kad je Isus osvojio njegovo srce, rekao mi je, i to ozbiljno, da na suđenju nije uvijek govorio istinu o svim događajima koji su se dogodili. Nikad nismo govorili o tome koje od njegovih izjava nisu bile istinite. Nisam smatrao da ja to moram znati, a on sam nije bio spreman ponovno oživljavati taj tužni događaj u našim razgovorima.

Premda je sud ustanovio da ubojstvo nije bilo izvršeno u samoobrani, oklijevao je osuditi Sama na električnu stolicu. Nakon višesatnog konzultiranja porota je upitala suca bi li ovaj čovjek ikada bio pušten iz zatvora ukoliko bi bio osuđen na doživotnu robiju. Čini se da su članovi porote željeli biti sigurni da on više nikada neće postati prijetnja za društvo. Sudac je odbio odgovoriti na njihovo pitanje rekavši im da oni sami moraju razmotriti i vidjeti je li

osuđenik kriv za djelo za koje je okrivljen i mogu li naći neke razloge na temelju kojih bi mogli predložiti blažu kaznu ili pomilovanje. Uslijedilo je još jedno dugo konzultiranje nakon čega su porotnici obavijestili suca da smatraju kako je Sam kriv za djelo za koje je optužen i da ne mogu pronaći nikakav razlog da predlože pomilovanje. Tako je Sam bio osuđen na smrt na električnoj stolici Državnog kaznenog zatvora u Ohiju.

Autobiografija prije obraćenja

Kad je bio zatvoren u zatvoru u Fremontu zbog ubojstva Shirley Bradford, Sam je napisao kratki prikaz svojeg života, ispunjen ohološću i hvalisanjem profesionalnog kriminalca. Tu autobiografiju šerif je dao novinarima tek nakon Samove smrti. Dok sam je čitao, nisam mogao povjerovati da ju je pisao čovjek kojeg sam zavolio i počeo cijeniti. Kad sam ga upoznao, cijeli njegov razgovor sa mnom otkrivao je osjećaj duboke poniznosti, zahvalnost Bogu na spremnosti da mu oprostí grijehé i sigurnost i kršćansku nadu u vječni život. Uspoređujući ispovijed kriminalca s čovjekom kojeg sam ja poznao, vidio sam veličinu promjene koju je Krist učinio u njegovom životu.

Evo odlomka iz Samove autobiografije koju je napisao neposredno prije svojeg obraćenja:

“Rođen sam 20. lipnja 1929. u Marion Countyju. Bio sam prilično dobar dječak prvih deset godina. U to vrijeme izvršio sam provalu u školsku zgradu, ukrao novac s blagajničkog stola gdje je moj otac radio da bih kupio cigarete, krađu nekoliko pištolja od susjeda, i krađu novca kod Vicka Hayesa.

Kad sam navršio deset godina, moji sitni prekršaji zakona počeli su rasti zajedno sa mnom. Tije-

kom idućih šest godina ukrao sam šest automobila — dvaput sam bio uhvaćen, ali sam uspješno izvršio krađu ostala četiri automobila.

Nakon nekog vremena zaključio sam da posao s automobilima nije dobar, pa sam tu i tamo počeo varati s čekovima. Ostavljao sam ih u Marionu, Daytonu, Akronu, Limi, Louisvillu i Kentuckyju. Neki su bili moji vlastiti, a neki poslovnici.

U to vrijeme stvari su krenule loše. Kamo god sam išao, murija me pokušavala strpati u čuzu. Na mene je ujedno vršen pritisak što redovito ne pohađam školu. Zatim sam otišao raditi u cirkus *Cole Brothers*. Nakon toga sam radio za *Wild West Show* Georgea Sweeta. Odande sam prešao raditi za *Animal Act* Clydea Beattyja. Konačno mi je toga bilo dosta kad su vlasti uvidjele da prevelik broj ljudi dobiva po glavi i ostaje bez svojeg novca.

Poslije sam otišao u Cleveland gdje sam stupio u vojsku. To nisam učinio zato što volim vojnički život. Plaća nije bila onolika koliku sam očekivao, ali me je zato ruka pravde prestala progoniti neko vrijeme. Nakon toga poslali su me u Fort McClelland u Alabami na izobrazbu.

Ali vrlo brzo sam zaključio da nisam za takav način života. Tamo sam dobio sunčanicu i otišao u bolnicu. U bolnici sam bio nekoliko mjeseci i tada sam dobio prvu dozvolu za izlazak u grad preko vikenda. Nakon dva krivotvorena čeka i vesele potjere ruke pravde, vratio sam se u bolnicu.

Čuvar u bolnici bio je prilično nezgodan budući da sam se dvadeset sedam puta vratio kasnije od dopuštenog roka. Rekao mi je da će mi oduzimati od plaće dvije trećine tijekom šest mjeseci. Zatražio sam da me pošalje u Fort Dix u New Jerseyju. Dao mi je voznu kartu i isprave. Shvatio sam da će me teško pronaći bez mojih isprava; tako sam ponovno 'ispario'.

Nakon krivotvorenja mnogih čekova, opet sam dospio u zatvor. Ovog puta odveli su me u Fort Hayes u Columbusu, u državi Ohio. Jednog dana sjeo sam u kola i krenuo u stari, dobri Marion u Ohiju. Zakon je bio brz i uhvatio me istog poslijepodneva. Ispričao sam im kako sam u nevolji i tako su me smjestili u dječji dom. Kad je stigla vojna policija, zatekla me je gotovo na izlazu iz rupe koju sam iskopao ispod vodovoda, te sam se ponovno vratio u Fort Hayes.

Ljudi u Fortu bili su bijesni, pa su me stavili u pritvor na četrnaest dana. Onda su me premjestili u Fort Knox u Kentuckyju. Stavili su me u stražarnicu i dali mi neki posao u automobilskoj bazi gdje sam bio pod nadzorom naoružane straže. Tamo sam radio oko dva tjedna kad sam naišao na neke pilice za piljenje metala. Te smo noći nas sedmorica prepilili rešetke na prozoru, ali su nas uhvatili nakon dan i pol. Bili su izbezumljeni i rekli su mi da me, budući da su moje isprave izgubljene i da nemam plaću od koje bi mi mogli obustaviti primanja, otpuštaju. To je zvučalo kao pjesma u mojim ušima. I tako sam u rujnu 1947. godine izišao iz vojske.

Vratio sam se u Marion na neko vrijeme i krivotvorio nekoliko čekova kako bi ruka pravde imala posla. Zakon je bio na strani Mariona i pokušavao me je dohvatiti. Sklonio sam se u kuću jednog prijatelja. Trideset dana poslije još nekoliko čekova i ponovo sam u bijegu. Ukrao sam neka kola i ostavio ih izvan grada.

Nakon nekoliko mjeseci ovakvog života sreo sam svoju buduću ženu. Zabavljali smo se nekoliko tjedana, a onda smo otišli u Fort Worth u Texasu, uzevši njezino prezime, a ne moje. Živjeli smo zajedno oko dva mjeseca. Dosadilo mi je. Ostavio sam je i vratio se u Kansas City. Koliko je meni poznato, ona je još uvijek tamo. Otad je više nisam vidio.

Zatim sam naletio na svoju buduću drugu ženu. Ona je bila dobra djevojčica i nije mogla shvatiti zašto se moramo tako mnogo seljakati. Nakon što sam ukrao plaće za službenike jednog poduzeća, otišao sam u San Antonio u Texasu, a nakon nekoliko tjedana u Rio Grande Valley. Odlazeći odande, 'očistio' sam sve stvari iz motelske sobe, ali su nas zaustavili nakon desetak kilometara. Izgrdio sam svoju ženu što je uzela motelske stvari i tako sam se ne samo izvukao iz nevolje, nego smo čak dobili motelsku sobu za još jednu noć. U to vrijeme sam bio 'švorc'. Jeli smo voće cijeli tjedan, a ja sam se zaželio i nekog odreska pa sam odlučio opljačkati jedan mali restoran. Te noći smo otišli u 23 sata s četiristotinjak dolara.

Nakon dvomjesečnog odmora u Old Mexicu konačno smo stigli u Austin u Texasu s trideset šest centi i s dva psa koje je trebalo hraniti. (Psi su živjeli na grejpfrutu trideset dana.) Dobio sam posao vozača kamiona za smeće i dobro smo prolazili. Onda sam jedne noći počistio jednu krčmu i tada su stvari postale prilično vruće. Ispunio sam nekoliko čekova na ime čovjeka za kojeg sam radio i onda smo otišli za Kansas City. (Za vrijeme boravka u Austinu moja žena je ostala u drugom stanju.) Onda sam otišao s Frankom S., ali budući da je njemu bilo prilično vruće pod nogama, otišao sam raditi za Jacka G. raznoseći liker po gradu. Radio sam i u Klubu demokrata skupljajući neplaćenu članarinu.

Bilo mi je dosta ovog svaštarenja pa sam odlučio naći pošten posao. Dijete je trebalo pristići za četiri-pet mjeseci i ja sam razmišljao kako da se pripremim za taj događaj. Odselili smo se u mjesto gdje su živjeli roditelji moje supruge i dobio sam posao na jednoj farmi za 120 dolara mjesečno. Nakon nekoliko mjeseci vidio sam da neću ništa zaraditi.

Tako sam nabavio nekoliko čekovnih blokova te smo napustili to mjesto i krenuli u Iowu bogatiji za 1.100 dolara. Tamo sam radio za jednog farmera u Polk Cityju, i to je trajalo dok me nisu uhvatili kako skidam gume s automobila svoga gazde i stavljam ih na svoj. Vlasti su mi rekly neka idem odande ili ću u zatvor, i tako sam otišao odande. Onda sam otišao raditi za jednog farmera u susjednom kraju. On je bio škrtac i plaćao me je samo devedeset dolara mjesečno, a zahtijevao je da mu radim kao konj. Kad je došao dan isplate, odlučio sam ga napustiti i uzeti svoju plaću. Odlazeći, uzeo sam usput novi hladnjak, krevet s madracom, jedan stol, četiri stolca, tri sa-ga, jedan radio, dvjesto pilića i jedno lijepo prasence.

Zatim sam radio za jednog farmera koji se zvao Fritz K. On mi je plaćao 135 dolara mjesečno, ali je mnogo pričao; zato smo ga odlučili napustiti jednog dana dok je on bio na sajmu. Uzeo sam njegov novi gramofon, tri štapa za pecanje, jedan pištolj i dva nova bloka čekova Travellersa i ispisao nekoliko osobnih čekova na njegov račun; zatim smo otišli.

Prošli smo Ohio, Indianu, Illinois i vratili se u Missouri. Moja je žena htjela da se dijete rodi u njezinoj državi. Zaustavili su nas u blizini Kansas Cityja zbog prevelike brzine. Pomislio sam da će me otkriti broj kola, što se i dogodilo. Strpali su me u zatvor. Mojoj supruzi dali su sobu u hotelu.

Tu su mi predočili sve prekršaje. Priznao sam svu krivicu za krivotvorenje, jer bi u protivnom moja supru-ga bila okrivljena kao sudionica. Nisam imao drugog izbora pa sam priznao. Tako sam 8. rujna 1949. otišao u Jefferson City s kaznom od sedam godina.

Trebao sam dobiti dopust tek nakon dvadeset se-dam mjeseci. Moja supru-ga je uspjela nekako pre-živjeti s djetetom i isposlovati mi dopust nakon se-damnaest mjeseci. Ja još uvijek ne znam kako je us-

pjela. Bio sam pušten na dopust u Cariton, ali pod pratnjom službenika iz Kansas Cityja. Konačno mi ga je bilo dosta pa sam, ostavivši ženu i dijete s djedom i bakom, otišao raditi s čekovima. Nakon jedanaest unovčenih čekova bio sam na putu (pogađate) u Marion, Ohio.

U Marionu sam bio samo dvanaest dana kad me je zakon dohvatio u Triangle Baru, pijanog, dok sam se opskrbljivao likerom iza tezge. Strpali su me u hladnjak tereteći me sa sedam optužbi. Stvari nisu izgledale dobro pa sam se opskrbio s nekoliko listova pile za željezo. Uхватili su me na djelu, i ostalim optužbama dodali su bijeg iz zatvora.

Nekoliko dana prije suđenja šerif Ray Retter zatekao me je kako grijem vodu kojom sam ga htio polit kad otvori vrata. Rekao mi je da će se pobrinuti da dobijem malo dulju kaznu. I uspio je — dobio sam trideset dana zato što sam nosio oružje i devedeset dana za pokušaj bijega iz zatvora. Onda sam bio vraćen u Missouri da dovršim svoju robiju. Rastavio sam se sa ženom godinu dana poslije, kad mi se rodilo i drugo dijete, i bio pušten iz zatvora 12. veljače 1955.

Moja je majka u to vrijeme radila u Enidu u Oklahomi te sam otišao tamo. Kod nje sam proveo tjedan dana i zatim odlučio otići u Indianapolis. Radio sam u Holland Furnace danju, a noću unovčavao čekove i izvršio dvije krađe. Stvari su postajale vruće i zato sam otišao u Fremont 5. ožujka 1955. Već znate što se ovdje dogodilo.

Nakon što sam napustio Fremont, otišao sam u Kansas City. Tamo sam vidio svoje dvoje djece i izvršio jednu krađu. Tu sam zatvorio i jednog čovjeka u hladnjak. Onda sam otišao u Springfield i sreo se s nekim prijateljem. Izvršili smo jednu krađu u tome mjestu nakon čega sam otišao u Wellington u Kansasu. Tu sam potražio prijatelja s kojim sam provodio vri-

jeme u Missouriju, ali se on nalazio u zatvoru u Kansasu. Našao sam samo njegovog brata s kojim sam isplanirao posao s bankom. Potrošio sam i posljednji cent koji sam imao pripremajući se za posao, a kad je došao dan da se posao obavi, on me je iznevjerio.

Našao sam se u situaciji kad mi je bio potreban novac. Trebalo je platiti najam za sobu, a imao sam i zakazan sastanak s djevojkom te večeri. I tako, vidjevši jednu krčmu otvorenu, izvršio sam krađu. Promijenio sam odijelo i uzeo taksi da vidim svoju novu ljubav, Phyllis. Njezin stari je ustrajavao na tome da uzmemo njegov auto. Tako smo se odvezli dvadesetak milja u susjedno mjesto i naručili odreske. Moja djevojka, njezina kći (bile su joj dvije godine), i ja vratili smo se oko 23 sata. Sve je izgledalo mirno i ušli smo u kuću. Jedva sam sjeo, kad su ušla tri policajca iz toga mjesta. Saznao sam da me je prijavio neki starac, poznanik mojeg prijatelja u Missouriju.

To je otprilike sve. Uvijek sam govorio: 'Ako nešto radim, bilo dobro ili zlo, ja stojim uz to do kraja.' Ne krijem se iza nikoga, smatram se muškarcem spremnim da podnese sve što ga zadesi i nikoga ne mrzim zbog toga. Kad bih rekao da ću promijeniti svoje gledište, morao bih pogaziti zakletvu koju sam dao svojim prijateljima. Svoju riječ nisam nikada iznevjerio."

Autobiografija pisana poslije

Ali lošu zakletvu bolje je iznevjeriti nego održati, i nekoliko tjedana poslije, kada je Isus ušao u njegovu srce, Sam je doista promijenio način života. Nakon toga iskustva on je ponovno napisao svoju kratak životopis, ali ovaj put nije bilo ponosa kad je govorio o svojem zločinu. Njegovo novo gledanje na život tako

se razlikovalo u odnosu na staro kao što se dan razlikuje od noći. Sada je naglašavao samo ono što je Bog učinio za njega i kako je promijenio njegov život i srce.

“Pišem ovu kratku povijest iz ćelije smrti u Državnom zatvoru u Ohiju gdje očekujem izvršenje smrtnne presude za kriminalno ubojstvo. Prije nego što nastavim s izlaganjem, želim reći da ni od koga ne tražim pomoć niti očekujem bilo čije suosjećanje. Ovo pišem jedino na slavu Bogu koji je učinio sve ovo mogućim.

Netko će reći: ‘Mene to ne zanima, ja neću tamo završiti.’ To je ono, moj prijatelju, čime se možda zaravavate. Jednom sam i ja tako mislio.

Sve ovo nije započelo ubojstvom. Daleko od toga. Počelo je to u mojem rodnom mjestu dok sam još bio dječak. Do mojeg prvog sukoba sa zakonom došlo je još u djetinjstvu, u desetoj ili jedanaestoj godini. ‘Nije to ništa strašno,’ govorili su svi. ‘S vremenom će se dječak opametiti.’ To je bila prva pogreška.

Kako su godine prolazile, tako su prolazile i sve prilike da postanem pristojan mladić. S vremenom nisam postao bolji; naprotiv, postajao sam sve lukaviji, a moji prijestupi postajali su sve ozbiljniji. Do 1949. godine nijedan moj prijestup nije bio nasilnički.

Moj prvi veliki prijestup zakona bio je kad sam bio osuđen na sedam godina zatvora zbog krivotvorenja. Kaznu sam odležao u Državnom zatvoru države Missouri u Jefferson Cityju. To je bila, može se reći, moja prva škola kriminala.

Dok sam bio u tom zatvoru, imao sam se prilike upoznati sa svim vrstama kriminalaca. Na takvom mjestu svi su susretljivi i rado će vas upoznati s tajnama kako da napravite ‘velike stvari’.

Bili su tu, naravno, i kapelani koji su bili više nego spremni da vam pomognu. U mojem slučaju bila su tri kapelana na tri tisuće i pet stotina ljudi. Od njih sam mnogo čuo o njihovom Bogu, ali nikada nisam bio u crkvi i tada nisam imao nikakve želje otići u crkvu.

Pošto sam odležao pet i pol godina, pustili su me iz zatvora zbog dobrog ponašanja, zato što sam se promijenio i postao ozbiljan čovjek, spreman da zauzme svoje mjesto u društvu. To je smiješno. Ja sam prošao sve ispite i bio sam spreman napredovati, ali ne kao dobar član ljudskog društva.

Moj prvi zločin dogodio se dva tjedna nakon što sam pušten iz zatvora. Otišao sam u Indianapolis u Indiani, ali sam morao odande otići zbog nekoliko zločina koji bi, prije ili poslije, bili stavljeni na moj račun. Moja sljedeća postaja bila je Ohio. Imao sam samo nekoliko dolara u džepu i punu glavu ideja — a sve su bile loše. Našao sam posao u pristojnoj tvrtki i dobro sam počeo. Kupio sam automobil i pronašao djevojku; može se reći, sve mi je išlo na ruku. Sljedeće godine ukazala mi se prilika da kupim mali restoran i servisnu radionicu. Napustio sam svoj posao i prihvatio ponudu, spreman da stvorim bogatstvo.

Ubrzo sam uvidio da moram trčati dvadeset četiri sata na dan. Da, mnoštvo ljudi, a malo vremena za posao. Iduće čega sam bio svjestan bilo je da sam ispunio više čekova nego što sam imao novca za njihovo pokriće. Tu sam načinio veliku pogrešku. Kupio sam pištolj i odlučio svoje znanje stečeno u zatvoru staviti na ispit. Izvršio sam krađu i konobarica je platila glavom. Stvari nisu išle ni izbliza onako kako sam ja to isplanirao. Nije išlo onako kako su mi drugi objašnjavali. Morao sam bježati.

Nakon nekoliko krađa uhitili su me u Kansasu zbog još jedne krađe. Poslali su me u Državni zatvor

za kažnjenike od deset do dvadeset jedne godine. Tu sam se nalazio nekoliko tjedana, kad su me vlasti iz Ohija našle i vratile me da mi sude zbog okrutnog ubojstva.

Dok sam očekivao suđenje, pobjegao sam iz zatvora, i poslije lude vožnje u kojoj sam slupao dvojica kola i prouzročio ozljeđivanje sedam osoba, bio sam uhvaćen i vraćen u zatvor sav u posjekotinama i ranama. Tada je počelo suđenje na kojem sam se morao suočiti sa svim tim nevinim ljudima koji su morali stradati zbog mojih nedjela. Suđenje je trajalo osam dana, nakon čega sam osuđen na smrt i poslan ovamo 1. veljače 1956.

Ovdje sam se sjetio svih onih besanih noći provedenih u strahu. Svih onih trenutaka kad sam bio tako blizu smrti, ali sam je nekako izbjegao za dlaku. Za vrijeme mojeg boravka u zatvoru posjetilo me nekoliko propovjednika i kršćana. Jedan od njih išao je tako daleko da mi je donio Bibliju koja je pripadala njegovom devetogodišnjem sinu. On mi je dao tu Bibliju nakon što sam mu obećao da ću je čitati. Kad sam pročitao sve knjige, počeo sam čitati i nju, jednostavno da mi brže prođe vrijeme.

Došao sam do mjesta gdje je čovjek imenom Isus poslao neke iz svoje družine da Mu dovedu magarca. To me je potaknulo da pomislim da je On kradljivac konja. Onda sam došao do mjesta gdje je oživljavao mrtve, liječio sve vrste bolesti i izgonio demone. Sad sam se pitao kakav je to čovjek? Počeo sam čitati od Mateja i pročitao cijeli dio koji se zove Novi zavjet. Kad sam završio, upoznao sam Ga ne kao konjokradicu niti kao krčmara, nego kao Božjeg Sina. Poznajem ljude koji su se molili i služili tome Bogu i koji su živjeli u skladu s Njegovim Zakonom, ali ja to nisam činio. Ja sam bivši robijaš, ubojica; ali sam čitao kako su i ljudi koji su opisani u Bibliji tako-

der bili u sukobu sa zakonom. Želio sam taj duševni mir koji Bog daje, ali su me počele mučiti misli: Kako da stupim u vezu s Njim? Čuje li me On stvarno kad Mu se molim? Hoće li odgovoriti nekome tko nikada nije čuo za Njega?

Tražio sam odgovor na ovo i mnoga druga pitanja. Pokušao sam se moliti. Moje molitve nisu išle dalje od stropa moje ćelije. Molio sam se za pomoć, ali sam se držao za svijet objema rukama. Otkako sam došao ovamo, primio sam pisma od više kršćana. Sva sam ih pročitao, čak sam ih čitao i svojem kolegi u susjednoj ćeliji. Jedna mi je gospođa, osjetio sam to čitajući njezina pisma, pisala upravo o onome za čim sam ja težio. Odlučio sam slijediti njezine upute i pokušati još jednom. I naš zatvorski kapelan ispričao mi je priču nakon koje sam se pokušao moliti. Tijekom sljedeća tri dana nije bilo jasnije duše na svijetu od mene. Molio sam se, plakao i opet molio. Što je duže trajalo, postajao sam sve jasniji.

Četvrtog studenog pokušao sam još jednom doći do tog Boga koji mi može dati duševni mir. Kleknuo sam na koljena, iskreno priznao svako nedjelo kojeg sam se mogao sjetiti i molio Boga da mi pomogne. Molio sam Ga da mi se smiluje ako sam zaboravio neke od svojih grijeha; neka i njih doda popisu, jer sam kriv i za njih.

Mogu vam reći da nikad u životu nisam imao takav osjećaj. Želio sam vikati od radosti i to objaviti cijelom svijetu. Da, ja sam osjećao kako je Božji Duh stvarno donio svoju ljubav u moje srce. Poslije toga sam otišao u krevet; bilo je skoro jutro. Spavao sam mirno prvi put u svojem životu nakon djetinjstva. Sljedećeg jutra, kad sam ustao, zahvalio sam Bogu prije nego što sam se obukao.

Toga sam dana o tome razgovarao ljudima s kojima sam dolazio u dodir. Moj stražar je čuo taj raz-

govor. Rekao mi je da, čitajući poštu koju sam slao iz zatvora, može zaključiti da sam u potrazi za Kristom. Nisam znao što će učiniti sa mnom kad čuje da zatvorenici govore o svojem Gospodinu pa sam mu rekao: 'Možete me zatvoriti u ćeliju, ali ako ne želite slušati o Božjoj ljubavi prema grešniku, morat ćete ispumpati zrak iz mene.' Rekao mi je da i on ljubi Spasitelja i da mi nikad neće zabraniti takve razgovore.

Došao me je posjetiti moj kapelan i mi smo se zajedno molili; to je bila moja prva molitva u nečijoj nazočnosti. Nikad se ne bih mogao umoriti govoreći o svojoj ljubavi prema Isusu. Svako pismo koje pišem ispunjeno je Njime. Nalazim se u ćeliji osuđenika na smrt, ali sad sam slobodniji nego što sam ikada bio dok sam hodao ulicama. Ni najmanje se ne bojim smrti. Za mene smrt znači samo korak bliže Isusu.

Ljudi mogu uzeti moje tijelo; mogu ga spaliti ili sasjeci na komade, mene se to ništa ne tiče. Isus mi je obećao novo tijelo, a duša mi je u rukama moga Gospodina. Da, ja sam bio čovjek s kamenim srcem. Bio sam u grijehu do grla, a ruke su mi poprskane krvlju. Bog je održao svoju riječ kao što to On uvijek čini. Oprostio mi je grijehe. Krv Njegovog Sina briše sve moje grijehe i sada sam spreman da se susretnem s Bogom pod Njegovim uvjetima. Spreman sam uhvatiti se za Isusovu ruku i stati pred velikog Suca. Mogu iskreno reći da nema tako crnog grijeha koji Kristova krv ne može oprati da bude bjelji od snijega.

Molim svako Božje dijete koje ovo čita da se moli da ovo moje iskustvo pomogne nekoj izgubljenoj duši pronaći duševni mir i ono divno osvjeđenje i sigurnost koju čovjek može naći samo u Božjoj ljubavi i milosti.

Neka ovo bude moje svjedočanstvo za Njega i neka je samo Njemu slava! Moja plaća nije od ljudi, nego od Boga.

Božjom milošću,

Sam W. Tannyhill”

Prvi korak prema Kristu

Samovo zanimanje za duhovno počelo je kad su se dva vjernika Crkve adventista sedmog dana u Fremontu u Ohiju zainteresirala za njega. Odlučili su posjetiti Sama čim su pročitali u novinama da je dokazana njegova krivnja za ubojstvo i da je osuđen na smrt pogubljenjem na električnoj stolici.

Otišli su do šerifova ureda i zamolili odobrenje da posjete Sama u njegovoj ćeliji. Objasnili su mu da nisu pastori, ali da žele pomoći tome čovjeku. U početku je njihova molba bila odbijena. Sam, koji se nalazio o okružnom zatvoru, nije u početku surađivao sa zatvorskim službenicima. On je čak pobjegao iz zatvora i svima zadavao mnogo muka. Posljedica svega bila je da nitko nije bio oduševljen prijedlogom ovih nepoznatih ljudi, pa čak ni opunomoćeni pastor, da im se izda odobrenje za posjet ovakvom zatvoreniku.

Službenici su se pokušali otarasiti posjetitelja objašnjenjem da je Samu već dan duhovni savjet. Jedan ga je svećenik jednom posjetio i smatrali su da je to dovoljno.

Ova dva čovjeka bila su tako razočarana da su jednostavno ostala sjediti u uredu i tiho se molila nadajući se da će Bog nekako promijeniti odluku nadležnih službenika. Nakon nekog vremena šerif je ponovno progovorio i rekao: “Mislim da mu neće ništa naškoditi ako vam i dopustim da ga vidite”, i poveo ih do Samove ćelije.

Njihov pristup čovjeku koji je bio u zatvorskoj ćeliji ne bi se mogao smatrati savršenim. Stojeći izvan njegove ćelije, održali su mu propovijed kao da je pred njima mnoštvo ljudi. U toj propovijedi oni su naglašavali Božju ljubav i spremnost da spasi sve ljude. Međutim, Bog je upotrijebio njihovu jednostavnu ali ozbiljnu vijest. Nakon "propovijedi" ušli su k Samu i pitali ga bi li želio da mu daju Bibliju. Jedan od dvojice objasnio mu je da ima posebnu Bibliju kod kuće koju bi mu drage volje poklonio. Jedino ga je zamolio da mu obeća da će je čitati. Također su mu ponudili da ga upišu u Dopisnu biblijsku školu i objasnili mu da će mu ona pomoći razumjeti Bibliju.

Ovi ljudi su se nekako razlikovali od ostalih. Iako nisu bili školovani niti upućeni kako treba svjedočiti za svoju vjeru, njihova iskrenost je bila očita i Samovo je srce bilo ganuto. Rekao im je da će uzeti Bibliju i obećao da će je čitati. Čak se pristao upisati i u Dopisnu biblijsku školu.

Sljedećeg dana jedan od one dvojice ponovno je posjetio Sama. Nije mogao pronaći onu posebnu Bibliju koju mu je obećao pa je bio u dvojbi kako da ispuni svoje obećanje. Njegov sinčić upravo je dobio novu Bibliju za rođendan i dječak je konačno predložio ocu da odnese njegovu novu Bibliju Samu. Oduševljeni otac, Keith Collins, krenuo je natrag u okružni zatvor s Biblijom u ruci.

Ovaj put imao je potpuno isti problem s dopuštanjem da ga posjeti. Šerif, koji je smatrao da je prethodne večeri prekršio zatvorska pravila pustivši ih unutra, nije mogao smisliti način kako da opet opravda puštanje posjetitelja. Ipak, još jednom, nakon dugog savjetovanja, dopustio je posjetitelju da uđe. Pružajući Bibliju Samu, Collins mu je naglasio da je ona poklon od njegovog devetogodišnjeg sina. To je na Sama ostavilo trajan dojam i pokrenulo ga

da čita i proučava Bibliju ne bi li u njoj pronašao nešto za sebe. Njegov život poslije toga više nije bio isti.

Naš prvi susret

Moj prvi susret sa Samom bio je u travnju 1956. godine u Državnom zatvoru u Ohiju, kamo je Sam bio prebačen. Kazna je prvobitno trebala biti izvršena u veljači, ali je izvršenje odgođeno za kasniji datum.

U subotu ujutro smo muški kvartet *Faith for Today* (*Vjera za danas*) i ja imali bogoslužje u krasnoj crkvi u Columbusu u Ohiju. Dok sam promatrao vjernike koji su se okupili da se mole Bogu u tako lijepim uvjetima, nisam mogao odoljeti a da im ne kažem da, dok se mi nalazimo na mjestu koje je posvećeno za službu Bogu, mislim na jednu osobu u ovom gradu koja je u duši s nama i s nama se moli Bogu. Rekao sam im da znam da bi se on radovao kad bi mu bilo dopušteno prisustvovati bogoslužju u našoj sredini. Kazao sam im da u džepu imam pismeno dopuštenje da posjetim toga čovjeka u zatvoru.

Odmah nakon bogoslužja požurio sam u zatvor. Pošto sam predao svoje dopuštenje u ured, bilo mi je rečeno da pričekam dok se ne provjeri jesam li ja osoba kojoj je stražar pisao i nije li pismo krivotvoreno. Konačno mi je bio dodijeljen poseban čuvar da me prati do Sama i da bude sa mnom sve vrijeme mog posjeta.

Brojio sam čelična vrata kako su se zatvarala iza nas — bilo ih je pet. Pošto smo prošli kroz dvojna vrata, došli smo do jednog pulta gdje nam je službenik morao izdati posebnu propusnicu da možemo ići dalje. Tu su pretražili i mene i mojega pratitelja da bi bili sigurni da ne nosimo neko skriveno oruž-

je. Onda sam s Biblijom u ruci pošao sa svojim pratiteljem preko velikog dvorišta u sumorno sivu kamenu zgradu.

Zatvorenici su se šetali po dvorištu i ulazili u zgrade koje su se nalazile oko njega. Ušli smo u jednu od zgrada i išli dugim hodnikom u kojem su sa strane bile smještene ćelije, a u svakoj su bila po četiri zatvorenika. Ovaj blok s ćelijama imao je šest katova. Ali to nije bio naš cilj. Išli smo dalje hodnikom dok nismo došli do nečega što je izgledalo kao mala čelična kabina izbočena iz zida. Ispred kabine sjedio je čuvar u odori. Kad smo mu dali našu posebnu propusnicu, ustao je, otključao vrata kabine i moj pratilac i ja ušli smo unutra. Vrata su se za nama zatvorila uz jeziv metalan odjek.

U tom sam trenutku pomislio: *Što mi uopće tražimo u ovoj skućenoj sobici?* Još uvijek zbunjen, konačno sam zapazio prozorčić na stražnjem kraju prostorije i shvatio da su to još jedna vrata. Zapazio sam jedno oko na otvoru i shvatio da nas odande promatra stražar. "Kabina" je zapravo bio mali čelični hodnik sa zatvorenim vratima i stražarom. Čim je stražar bio siguran da su vrata iza nas zaključana, otvorio nam je vrata i mi smo prošli.

Našao sam se u prostranoj sobi u kojoj je bilo više ćelija poredanih jedna do druge uzduž jednog zida. To je bilo najčuvanije mjesto u najdubljem dijelu zatvora. Sad sam se nalazio ispred ćelija smrti. Dok sam ispitivao situaciju i promatrao ove ćelije smrti, stražar koji je bio na dužnosti pokazao mi je stolicu ispred jedne od njih i rekao: "Ona je za vas; idite i sjednite tamo." Dok sam sjedio na svojoj stolici, moj pratitelj je također uzeo jednu stolicu, stavio je koja tri metra od moje i sjeo. Iako nam je dao do znanja da će malo zadrijemati, znao sam da je on tu da pozorno sluša svaku riječ našeg razgovora.

Zapazio sam da je stanovnik ćelije ispred mene mlad čovjek, nježnije građe, lijepog izgleda, na čijem se licu vidio izraz iščekivanja. Od njega su me razdvajala dva reda rešetki. Na rešetkama koje su bile s moje strane bila je postavljena mreža s unutarnje strane: mjera opreza da netko od posjetitelja ne bi gurnuo nešto u ćeliju. Drugi red rešetki bio je udaljen od prvog oko jedan metar, a iza njih je bila ćelija. Metar i pol široka i tri metra dugačka, ćelija je bila osvijetljena samo jednom malom električnom svjetiljkom koja je visjela sa stropa.

Pogledom sam obuhvatio namještaj ćelije: zatvorenički krevet, mjesto za toalet i jedna ili dvije slike prilijepljene na inače gole betonske zidove. Jedino svjetlo koje je dolazilo u ćeliju izvana dolazilo je s prozora koji se nalazio iza mene i jednoga koji se nalazio visoko iznad mene. Nekoliko trenutaka nakon mojeg dolaska zatvoreniku je bilo dopušteno da prođe kroz unutarnje rešetke i da sjedne na stolicu odmah ispred mene, ali još uvijek su nas rastavljale prve rešetke s mrežom.

Pogledavši zatvorenika, upitao sam ga: "Jesi li ti Sam?" Na to je on odgovorio: "Da, ja sam Sam." Onda me je oslovio imenom, iako se nikada dotad nismo vidjeli. Odmah smo se osjećali kao dobri znanci jer smo se dugo prije toga dopisivali. Kako je Sam napredovao s lekcijama Dopisne biblijske škole, smatrao sam da bi se u njegovom životu mogle zapaziti velike promjene.

Želio sam ga osobno vidjeti i zaključiti jesu li te promjene stvarne i potpune kako se to moglo zaključiti iz njegovih pisama. Za vrijeme ovog posjeta, i ostalih koji su uslijedili, potpuno sam se uvjerio da nije bilo nikakve prijevarе niti pretvaranja u pogledu njegovog kršćanskog iskustva. Njegovo obraćenje bilo je istinsko. Službenici zatvora koji su bili s njim u sva-

kidašnjem dodiru zapazili su tu činjenicu jednako kao ja.

Gledajući u njegovu ćeliju, pitao sam se kako da otpočnem razgovor. Što da kažem u ovakvoj prigodi? Vjerojatno sam loše otpočeo jer sam jednostavno izjavio: “Sam, teško mi je što se sastajem s tobom na ovome mjestu, to više što shvaćam zašto si ovdje i što te očekuje.”

On je odmah odgovorio: “Pastore, nemojte me žaliti; ja sam najsretniji čovjek na svijetu.”

“Na temelju čega to kažeš, Sam?” upitao sam ga.

On je odgovorio: “Dok sam bio vani na ulici (pokazao je rukom rema vanjskom svijetu), bio sam bez nade. Ali otkad sam došao ovamo, pronašao sam svojega Spasitelja. Sada osjećam da nije važno što će se sa mnom dogoditi. Sva moja nada je u svijetu koji će doći.”

Sjeli smo i utonuli u razgovor o predmetu koji mu je bio najbliže srcu — o radosti koju je pronašao u svojem prijateljstvu s Isusom i prihvaćanju Njega kao osobnog Spasitelja. Želio mi je ispričati doživljaj svojeg prvog pokušaja da se moli. Kad je u Bibliji pronašao da postoji božanska Osoba koja je spremna oprostiti grijeha i koja obećava mir i sigurnost onima koji je prihvate, Sam je odlučio zatražiti od Boga pomoć koja mu je bila potrebna. Želio je početi iznova i smatrao je da je za njega najvažnije da izađe iz zatvora i živi novim životom.

Njegova prva molitva, rekao mi je s osmijehom, nije otišla dalje od zatvorskog krova jer je bila zasnovana samo na njegovom prijašnjem iskustvu i spoznaji. Tražio je od Boga da mu dâ pištolj kako bi mogao pobjeći iz zatvora i onda ići “pravim putem” s druge strane zida! Kad mi je to ispričao, Sam se nasmijao i dometnuo da smo svi mi skloni zaključiti kako bismo radili ono što je ispravno kad bi nam

se pružila još jedna prilika! Ali na njegovu molitvu pištoltj nije pao s neba.

Tijekom samo jednog sata Bog mu je pomogao da shvati kako bijeg iz zatvora nije njegova najveća potreba niti bi to bilo rješenje njegovog stvarnog problema. Tijekom nekoliko idućih dana pod osjećajem dubokog osvjedočenja počeo je razmišljati o pravu koje Isus polaže na njegov život. Konačno je zaključio da mora odbaciti misli o pokušajima da se izbavi iz situacije u kojoj se nalazi i da najprije treba obratiti pozornost na svoje pomirenje s Bogom.

Drugi put se molio, nastavio mi je pričati, nakon nekoliko nemirnih dana koje je proveo hodajući po ćeliji amo-tamo. Molio se oko zalaska sunca u subotu navečer. Rekao mi je da je kleknuo pokraj svojeg zatorskog kreveta i molio se nabrajajući sve grijehе kojih se mogao sjetiti. Jednostavnim jezikom rekao mi je kako se molio: "Bože, oprost mi ovaj grijeh, i onaj, i onaj." Konačno je završio molitvu tražeći: "Bože, oprost mi svaki grijeh koji sam učinio jer sam kriv za sve njih."

Ushićena lica rekao mi je da mu se činilo kao da mu je veliko breme spalo s leđa kad je ustao s molitve. Kad je te noći otišao na počinak, slatko je zaspao, kao ljudi koji imaju čistu savjest.

Od toga vremena, prvi put otkad se sjeća, mogao je spavati kao malo dijete. Iskusio je onaj mir koji dolazi kad su grijesi oprošteni i kad nestane osjećaj krivnje.

Razgovarali smo o kršćanskom življenju

Bio sam iznenađen kad sam prilikom svojega prvog posjeta zapazio kako duboko Sam shvaća Bibliju. Gu-tao je svaku riječ, a Bog je otvorio njegov bistri um da može brzo shvatiti njezine velike istine.

“Sam,” rekao sam, “jutros sam u crkvi rekao vjericima da ti svetkuješ subotu ovdje u ćeliji kao i mi tamo na slobodi.”

“Da”, nasmijao se. Pokazao je na nešto što je visjelo na zidu iza njega i rekao: “Tamo je moj kalendar na kojemu su označeni zalasci sunca.” Onda je, gledajući me ravno u oči, dodao: “Sinoć je subota počela u 18 sati i 21 minutu. Baš u to vrijeme čistili su ćelije. Pozvao sam ih i rekao: ‘Molim vas da svoju očistite prije 18 sati i 21 minutu jer tada počinje subota, a ja želim biti siguran da je držim ispravno.’ Učinili su to i ja sam mogao svetkovati subotu od samog početka.”

Sam mi je pričao kako je često želio prisustvovati makar jednom bogoslužju u crkvi. Rekao mi je kako bi se volio susresti s Božjim narodom na bogoslužju. Često je zamišljao kako bi izgledalo kad bi se susreo u subotu s ljudima koji imaju istu vjeru. Nerijetko je na svojem radioaparatu pratio prijenos bogoslužja i pokušavao sebe zamisliti kao dio mnoštva koje se tamo nalazi. Rekao je da s čežnjom očekuje susret s Božjim narodom na novoj Zemlji gdje ćemo, prema riječima Biblije, dolaziti pred Boga svake subote.

Nakon njegovih riječi, izgovorenih s tolikom čežnjom, razmišljao sam o tome kako neki malo cijene priliku da se sastaju s Božjim narodom svakog tjedna. Dok sam ga slušao kako govori o odlasku u crkvu s takvim strahopoštovanjem i ozbiljnošću, želio i sam u tome sudjelovati, zaželio sam da svaki vjernik, kad bi to bilo moguće, vidi ovoga mladog čovjeka i čuje što za njega znači zajedništvo s Božjim narodom.

Često je razmišljao o tome da zamoli za posebno odobrenje da prisustvuje jednom protestantskom bogoslužju koje se održavalo u zatvoru, ali je odustao

znajući koliko je teško stanovniku ćelije smrti dobiti takvo odobrenje.

Toga mi je dana spomenuo i nešto o čemu smo se već dopisivali — činjenicu da nikada nije bio kršten uronjavanjem. Zatražio je da bude kršten, ali nije bilo moguće obaviti takvo krštenje u tome dijelu zatvora gdje su se nalazile ćelije smrti. Jednoga dana neki mu je protestantski kapelan ponudio da ga krsti na licu mjesta. Kao odgovor na Samovo pitanje postavljeno s nevjericom kako bi se to moglo obaviti u samici, kapelan je odgovorio da bi on jednostavno poprskao Samovu glavu s nekoliko kapljica vode. Sam mi je pričao kako je uvjeravao dobronamjernog kapelana da za njega to ne bi bilo dovoljno i da on to ne smatra krštenjem. Želeći potpuno prihvatiti Isusa Krista i sudjelovati u svemu što mu je stajalo na raspolaganju, Sam je konačno pristao da kapelan obavi obred. Ali to mu iskustvo nije donijelo zadovoljstvo; u razgovoru sa mnom rekao je kako smatra da nije još stvarno kršten. Pitao me je mogu li osobe kao što je on, kojima je to pravo uskraćeno, još uvijek biti spašene za Božje kraljevstvo.

Za mene je to bila prilika da ga osvjedočim kako Bog ima načina da spasi i takve ljude. Objasnio sam mu kako je Isus bio kršten ne zato da bi Mu bili oprošteni grijesi, jer je On bio bez grijeha; Kristovo krštenje postiglo je dva važna cilja: prvo, On nam je svima ostavio primjer; i drugo, ovaj dio Njegovog života, Njegovo krštenje, briše grijehe svih onih koji Ga prihvate a kojima je to pravo onemogućeno. Razbojnik je visio na križu odmah do Spasitelja kad je prvi put izrazio svoju vjeru u Isusa Krista. Krštenja nije bilo niti je moglo uslijediti, a ipak mu je Isus dao obećanje da će biti s Njim u Njegovom kraljevstvu. Rekao sam Samu da je to jedino mjesto u evanđelju gdje je nekome obećano spasenje bez krštenja.

Izrazio sam i svoje osobno uvjerenje da je u Bibliji zapisano samo jedno takvo iskustvo kako nitko ne bi gradio krive pretpostavke o Božjoj milosti, a da ipak nitko ne misli kako je njegov slučaj beznadan.

Čini mi se da je ova misao donijela utjehu Samu. Prilikom našeg posljednjeg susreta rekao mi je da on ne ovisi samo o Kristovoj žrtvi na križu koja briše njegove grijehе, nego da ovisi i o Kristovom krštenju. Ipak, čvrsto je odlučio da će se krstiti ukoliko mu Božjom providnošću bude pošteđen život i ako bude pušten iz zatvora. Četiri dana prije izvršenja smrtnе kazne u pismu mi je izrazio tu misao dodavši da se još uvijek nada da će se jednoga dana imati prilike pojaviti u jednoj od naših crkava i biti kršten.

Prilikom našega prvog susreta Sam mi je rekao da se potpuno pomirio s onim što mu donosi budućnost. Izjavio je da svatko želi živjeti i da je to, naravno, i njegova želja. Izrazio je veliku želju da postane pastor i da sada upotrijebi život i snagu koju ima na dobro umjesto na zlo. Zbog jednog osobnog razloga nadao se da će njegov život biti još pošteđen neko vrijeme. Evo kako je on to izrazio: "Tako bih volio da moja majka upozna Isusa Krista i Njegovu istinu, to bi mi mnogo značilo. Ona nikad nije imala prilike upoznati ono što je promijenilo moj život. Volio bih živjeti da joj pomognem da i ona postane kršćanka."

Predložio sam mu: "Molimo se za to zajedno. Ti joj piši i u pismu joj izrazi svoju želju da se obrati, a i ja ću joj pisati. Možda je možemo upisati u istu Dopisnu biblijsku školu koja je promijenila i tvoj život; tko zna što se sve može dogoditi." Kad sam se vratio od njega, pisao sam njegovoj majci i dobio vrlo ljubazan odgovor. Shvatio sam da joj Sam često piše. Prilikom jednog kasnijeg posjeta Sam mi je priopćio

radosnu vijest da njegova majka i očuh proučavaju Bibliju triput tjedno s posvećenim adventističkim vjernikom. Za njega je to bilo veliko ohrabrenje.

Na kraju mojega prvog posjeta Sam i ja smo se zajedno molili. Bog je bio blizu nas kod smo Mu posvetili svoje srce i život.

Nakon molitve, kad sam se spremao da odem, upitao me je: "Hoćete li porazgovarati i s Earleom dok ste ovdje?" Pokazao je na ćeliju, treću od njegove, u kojoj se nalazio mladić također osuđen na smrt. Sam je nagovorio Earlea da se i on upiše u Dopisnu biblijsku školu, ali nam nije spomenuo činjenicu da se i on nalazi u ćeliji smrti. Upitao sam svojega pratitelja smijem li razgovarati i s Earleom, što mi je on dopustio. U nekoliko trenutaka razgovora koje sam s njim proveo, otkrio sam da i on doživljava sretno iskustvo kršćanina. Rekao mi je da on i Sam provode mnoge sate zajedno razgovarajući kroz rešetke o Bogu i o onome što su naučili u Dopisnoj biblijskoj školi.

U jednom od svojih pisama Sam je pisao: "U ovom trenutku ima nas četiri osuđenika na smrt, ali mi je drago da vam mogu javiti da smo trojica prihvatili Kristovu žrtvu. Molim vas, molite se da pomognemo i četvrtom prije nego što bude prekasno."

Poslije sam saznao da "prekasno" ima posebno značenje za osuđenike na smrt. U travnju sam se prvi put susreo s Earleom, a kad sam se vratio nakon nekoliko mjeseci, njega više nije bilo jer je kazna bila izvršena u lipnju. Sznao sam da je svoje posljednje trenutke života proveo s jednim kršćaninom koji se posvetio radu sa zatvorenicima i pomogao mnogima da nađu Spasitelja. Sam me je uvjeravao da je Earle umro u vjeri i s nadom u uskrsnuće. Opisao mi je njihov rastanak kao iskustvo u kojem je bilo puno nade. Obojica su nedavno postala kršćani, ali su obo-

jica izrazila nadu u skori Kristov ponovni dolazak i radosni sastanak koji očekuju tom prilikom.

Moram priznati da sam, otišavši od Sama, osjećao da kao pastor nisam postigao potpuni uspjeh. Cilj mojeg posjeta bio je da mu donesem malo vedrine i ohrabrenja. Gledajući unatrag, čini mi se da je on dao više vedrine i ohrabrenja meni nego ja njemu. Tu u ćeliji smrti osjetio sam Isusovu prisutnost u promijenjenom životu kriminalca.

Pun vjere u Boga

Ubrzo nakon povratka kući pisao sam Samu izraživši mu svoju radost što sam ga mogao osobno vidjeti i razgovarati s njim. Evo njegovog odgovora:

“22. travnja 1956.
Columbus, Ohio

Dragi pastore Fagal,

Primio sam Vaše pismo i drago mi je što ste mi se javili. Molim se da ovo pismo nađe Vas i Vaše u dobrom zdravlju i uvijek sretno u Isusovoj nježnoj ljubavi i brizi.

Upravo je prošla još jedna lijepa subota; i kakve mi je blagoslove donijela! Činilo mi se kao da je nebeski Otac sišao sa svojeg prijestolja i proveo dan sa mnom u mojoj kući. Mi znamo, naravno, da je Njegov dobri Duh svugdje prisutan, ali nikad nije tako blizu kao kada tijelo počiva onako kako je Bog počino.

Rekli ste da ste sretni što ste vidjeli da sam našao mir u voljenom Spasitelju. Pastore Fagal, ovo će Vam možda zvučati čudno, ali to je istina. Ja sam sretniji ovdje nego dok sam hodao ulicama i neizmerno sam zahvalan Bogu što se borio sa mnom.

Jednostavno nije bilo drugog načina da me probudi, i sada sam, evo, tu.

Mojsije je morao otići u pustinju prije nego što će biti spreman za službu. Voljeni Pavao bio je tako daleko, oboren na putu i oslijepjen. Da, Sam je također bio tvrdoglav. Moj slučaj možda izgleda sasvim različit od njihovog, ali nije. Svi mi imamo istoga Boga, svima nam je potreban oprost i, napokon, poštujemo našeg Boga, molimo Mu se i očekujemo da provedemo vječnost na istome mjestu.

Da, Isus će uskoro doći u svoj svojoj slavi. Želim biti spreman za taj dan. Tada ću možda biti ovdje, možda u nekom grobu, ali u svakom slučaju želim biti spreman. Ovaj svijet jednostavno više nema ljepote koja bi privukla moje oko. Želim ići svojem nebeskom domu i tamo očekujem mnoge koji imaju istu vjeru.

Na kraju Vam želim opet zahvaliti što ste me došli posjetiti. Bio mi je drag taj posjet 'mojeg pastora' i ako sam dobar, stvarno dobar, Gospodin će mi možda ponovo dati tu priliku. Recite svim mojim prijateljima u Dopisnoj biblijskoj školi *Faith for Today* da se molim za njih svakoga dana. Neka Vas Bog blagoslovi, 'moj pastore', i neka Vas uvijek čuva svojom nježnom ljubavlju i brigom; to je moja ponizna molitva.

Božjom milošću,

Sam”

Riječ “milost” znači “nezaslužena naklonost”. Sam je očigledno razumio smisao ove riječi i volio razmišljati o tome jer njegova su pisma uvijek završavala riječima: “Božjom milošću, Sam.”

Odgode izvršenja kazne

Sam je danas u grobu gdje očekuje poziv Isusa Krista kojemu je služio. Šest datuma bilo je određivano za izvršenje njegove kazne. Pet ih je prošlo, a mi koji smo ga poznavali nadali smo se da će biti odgođen i šesti. Čak smo se usudili sanjati i ponadati se da će on možda imati priliku živjeti za Krista pod presudom doživotne robije. Katkad smo si u svojim nadama dopustili pomisliti da će jednoga dana možda biti otpušten iz zatvora i da će moći posvetiti cijeli svoj život u svesrdnoj službi za Isusa Krista. Iako se i Sam tome nadao, znao je da je njegov život u rukama Nekoga tko treba ostvariti svoje planove. Bio je spreman prihvatiti te planove kakvi god oni bili.

Prvi datum koji je bio određen za Samovo pogubljenje bio je 15. veljače 1956. Da je tada umro, ja ga ne bih imao prilike vidjeti jer je do naših kontakata došlo poslije. Idući datum bio je 15. svibnja. Prvi put sam ga posjetio u travnju kad me je pitao smije li me zvati svojim pastorom. Objašnjavajući mi da nikad nije imao pastora, s oklijevanjem me je pitao bih li ja imao nešto protiv ako bi mene smatrao svojim pastorom. Nešto mi je u načinu na koji je on postavio to pitanje govorilo da očekuje da ću ga odbiti s obzirom na to tko je i gdje se nalazi. Odgovorio sam mu da mi dotad nitko nije ukazao veću čast. Onda me je zamolio da ja kao njegov pastor budem s njim 15. svibnja kada treba biti pogubljen. Pitajući se jesam li dorastao za takvo iskustvo, odgovorio sam mu da pristajem.

Čini se da je dva-tri tjedna nakon toga zaključio da Bog ima neki razlog poštediti njegov život još neko vrijeme pa mi je pisao: "Želim Vam svakako zahvaliti na spremnosti da budete sa mnom 15. svibnja, ali

to neće biti u svibnju. Treba obaviti još malo posla za mojega Gospodina prije nego dođe moj trenutak. Neki će reći da sam zastranio što tako mislim, drugi da sam poludio, ali vrijeme će to dokazati. Zato pričekajmo da vidimo, ako Bog dâ.”

Moram priznati da me je zabrinjavalo njegovo optimistično uvjerenje jer u to vrijeme nije bilo razloga da se nadamo u odgodu njegovog pogubljenja. Bio sam zabrinut da bi se, pošto se njegova očekivanja ne ispune, mogao obeshrabriti na samom kraju. Ipak, moja strahovanja bila su potpuno bez osnove. Dva dana prije 15. svibnja, dobio sam brzopjav s obaviješću da neće biti potrebno dolaziti jer je Samovo pogubljenje opet odgođeno. Sameva vjera nije bila uzaludna; bio je u pravu on, a ne ja. Isti slučaj se ponavljao iz mjeseca u mjesec tijekom ljeta, sve do jeseni. Stalno su bili određivani novi datumi i onda u posljednjem trenutku odgađani. Bog je očito poštudio Samov život zbog nekih samo Njemu poznatih razloga.

Sljedećeg listopada, kad sam ponovo posjetio Sama, bio je sav ushićen zbog nekih radosnih vijesti. Tijekom toga tjedna posjetila ga je njegova majka. “Dogodilo se pravo čudo”, rekao je. “Mama je sjedila upravo tu gdje vi sjedite. Bio je i moj očuh, a i jedna gospođa koja proučava Bibliju zajedno s njima. Dva sata su moja majka i očuh govorili o Isusu, Njegovom skorom dolasku i o potrebi da Mu budemo poslušni. Izgledalo je kao da su godinama čekali da ih obasja svjetlo istine i da željno gutaju istinu koja im je bila otkrivena. Bio sam zadivljen kada sam vidio promjenu koju je istina učinila u njihovom životu.”

“Sam,” rekao sam mu, “ti ćeš imati zvijezde na svojoj kruni na Nebu za duše koje su našle Isusa zbog tvojeg obraćenja.”

Sam je spustio glavu i odgovorio: “Pastore, nemojte mi govoriti takvo što. Nisam to zaslužio. Vidite, ova-

mo sam došao s krvavim rukama. Nema ničega dobrog u meni.” Onda je dodao s osmijehom, podigavši glavu: “Ali ja imam divnog Spasitelja.”

Samovi posljednji sati

Svaki datum koji je bio određivan bio sam spreman provesti sa Samom, ali je uvijek u posljednji trenutak stizao brzopjav da se datum odgađa. Svaki put prije brzopjava stizalo je Samovo pismo u kojem mi je pisao da je uvjeren da sada još nije vrijeme. Izgleda da je svaki put bio duboko uvjeren da mu je Bog ostavio još malo vremena. Konačno se približavao 26. studenog. Izvršenje Samove presude bilo je određeno za dvadeset sati.

U nedjelju, budući da nisam primio uobičajeni brzopjav da je izvršenje presude odgođeno, odlučio sam telefonirati zatvorskom službeniku. Kad sam ga konačno dobio, rekao mi je da je guverner upravo izjavio da razmatra cijeli njegov slučaj i da će donijeti konačnu odluku sljedećeg jutra. Rekao sam službeniku da, želim li tamo stići na vrijeme, moram krenuti zrakoplovom iz New Yorka u 9.30 sati pa sam ga zamolio da me telefonski obavijesti čim nešto sazna. Obećao mi je da će to učiniti, ali je rekao da do tog vremena vjerojatno neće znati odluku. Kad sam ga pitao što bi mi savjetovao da učinim s obzirom na situaciju, on je rekao kako misli da bi bilo najbolje da ovaj put dođem.

Budući da me službenik nije nazvao, idućeg jutra krenuo sam na put. Kad sam doputovao u Columbus, počeo je padati snijeg i padao je čitav dan. Taj tmurni dan točno je odgovarao mojim osjećajima. Telefonski poziv zatvorskom službeniku donio mi je obeshrabrujuću vijest da je guverner upravo izjavio da, pošto je razmatrao život Sama Tannyhilla, sma-

tra kako ne bi bilo koristi da mu se presuda promijeni u doživotnu zatvorsku kaznu. Kao posljedica ove odluke, izvršenje kazne uslijedit će te večeri kako je bilo planirano. Službenik me je pozvao da dođem u zatvor oko pet sati i rekao da će mi biti dopušteno provesti sa Samom tri posljednja sata njegovog života.

To poslijepodne proveo sam u svojoj hotelskoj sobi čitajući Bibliju i birajući tekstove za koje sam smatrao da mogu ohrabriti čovjeka osuđenog na smrt. Budući da nisam htio govoriti Samu iz zabilježaka, naučio sam te tekstove napamet. Znao sam da mi se neće ukazati druga prilika da nadoknadim ono što propustim tom prigodom.

Oko 16.30 krenuo sam pješice po snijegu prema zatvoru koji se nalazi u donjem dijelu Columbusa. Bio sam iznenađen kada sam vidio upadljive naslove u novinama s viješću: "Tannyhill umire večeras na električnoj stolici." Kupio sam jedne novine da ih navečer pročitam u svojoj hotelskoj sobi. Znajući jaku vjeru i duhovno stanje Sama Tannyhilla, kao i golemu promjenu koja se dogodila u njegovom životu, gledašite tiska bilo je u oštroj suprotnosti s onim što sam ja znao o njemu. Za njih se pravda upravo treba izvršiti. Ubojica treba umrijeti i time platiti cijenu za velika nedjela. U svojoj duši znao sam da čovjek koji će te večeri završiti na električnoj stolici nije isti čovjek koji je oduzeo život konobarici prije godinu i pol dana. Isus Krist je načinio tako veliku promjenu u njegovom životu da je on bio potpuno drugi čovjek. Ubojice više nije bilo: on je uistinu bio "novo rođen".

Kad sam stigao u zatvor, dobio sam propusnicu koju je zatvorski službenik ostavio za mene da mogu odmah ući u zgradu za izvršenje kazne. Bio mi je dodijeljen vodič koji me je trebao odvesti u dio zgrade kamo je Sam već bio doveden. Ovaj put mi je

bilo dopušteno da budem bez pratnje; samo sam trebao pokazati odobrenje prilikom izlaska iz zatvora. Kad smo stigli do nadzorne točke, pregledu je ovaj put bio podvrgnut samo moj pratitelj, a mene nisu ni pokušali pregledati. Kao odgovor na čuđenje mog pratitelja što su zaboravili pregledati i mene, stražar je rekao: "On je pastor; znam da je on u redu."

Tako smo prošli kroz još jedna teška željezna vrata u sada već poznato dvorište. Ovaj put, umjesto da idemo prema sivoj zgradi sa ćelijama smrti, išli smo u suprotnom smjeru, prema niskoj zgradi od opeka. Dok smo hodali, vodič mi je objasnio da je Sam već prebačen iz svoje ćelije ovamo i da mu sada poslužuju posljednji obrok. Savjetovao mi je da se pridružim Samu i da s njim večeram, uvjeravajući me da bi to bilo korisno, i da se ponašam što je više moguće prirodno kako bi cijela ta prigoda izgledala kao ugodno druženje. To bi, izjavio je on, umanjilo napetost koja kod njega vjerojatno postoji. Odgovorio sam da ću dati sve od sebe da mu pomognem.

Kad smo ušli u kuću smrti, našli smo se u velikoj sobi podijeljenoj po sredini debelim rešetkama. Nekoliko čuvara šetalo je u vanjskom dijelu sobe, a s druge strane rešetaka su Sam i još jedan njegov zatvorski prijatelj sjedili za stolom pokrivenim bijelim lanenim stolnjakom. Jedan zatvorski službenik posluživao im je hranu. Čim sam ušao, brzim pogledom otkrio sam s desne strane teška drvena vrata za koja sam ispravno smatrao da vode u sobu smrti.

Odmah mi je bilo dopušteno da uđem u unutrašnju prostoriju gdje se nalazio Sam sa svojim prijateljem. To je bilo prvi put da nas ne razdvajaju rešetke. Rukovali smo se, što nam je bilo dopušteno prvi put, i sjeli jedan kraj drugoga, također prvi put.

Stol je izgledao nekako svečano, spreman za svečkovinu, kao da su svi učinili poseban napor da ovaj

trenutak učine sretnijim. Iako sam ušao s namjennom da im se pridružim za vrijeme jela, moram priznati da me je pomisao na razlog zašto se tu nalazimo potpuno lišila apetita. Ispriku što neću jesti našao sam u izgovoru da jednostavno želim sjesti za stol i razgovarati. Jedino što sam mogao pojesti bio je sladoled koji smo dobili za desert. Bio sam nespretnan u otklanjanju napetosti. Ipak, Sam je jeo s apetitom i pokušavao sve što je bilo u njegovoj moći da se osjećamo ugodno.

U njegovom srcu očito nije bilo straha, niti ga je pokazao dok smo razgovarali. Mirno je jeo svoj obrok i raspoloženo razgovarao tijekom jela. Činilo se da se on i njegov prijatelj dobro poznaju, i njihov je razgovor bio vedar i lak, bez spomena na razlog našeg okupljanja i strašni završetak nakon ovog sastanka. Kad je večera bila završena, Samov prijatelj je otišao, očito smatrajući da bi smetao kad bi ostao dulje. Bio sam ganut njegovom izjavom kad je posljednji put pružio Samu ruku: "Pitam se hoću li ikada više sresti takvu osobu." Onda mu je zahvalio za prijateljstvo koje je mu mnogo značilo za njegovo duhovno uzdizanje. Tada su se rastali bez posebnog izljeva osjećaja, kao da će se opet za koji trenutak sastati.

Sam i ja ostali smo sami i razgovarali o duhovnim stvarima. Objasnio mi je svoje gledište u pogledu onoga što ga očekuje te večeri: "Večeras idem spavati kao što sam to činio svake večeri dosad. Nitko me ne treba žaliti, ja ne želim da ovo bude vrijeme tugoavanja s ožalošćenim licima. Evo kako ja gledam na taj trenutak: moj posao je završen. Sve je sređeno između mene i Boga. Na Nebu je moje svjedočanstvo čisto. Spavat ću samo trenutak, a idući glas koji ću čuti bit će glas Isusa Krista koji će me probuditi i pozvati da provedem vječnost s Njim na obnovljenoj Ze-

mlji. Umjesto da me žalite, treba biti obrnuto; ja trebam žaliti vas, jer vi morate ostati ovdje da se borite u borbi vjere. Ja sam svoju borbu izvojevao.”

Za mene je bilo otkriće kad sam vidio kako ljubav prema Isusu Kristu i povjerenje u Njegovu Riječ može učiniti da netko ovako razmišlja. Njegove misli u posljednjim trenucima života nisu bile zaokupljene sobom, nego drugima. Pričao mi je o svojoj obitelji, o supruzi s kojom se rastavio i o svoje dvoje djece. Izrazio je radost što se njegova supruga ponovo udala i našla valjanog supruga koji će biti dobar otac njegovom sinu i kćeri. Pričao mi je i o svojim drugim rođacima koje cijeni i voli.

Jedan od biblijskih tekstova koje sam mu namjeravao čitati bio je 2. Timoteju 4,7.8. U ovim redcima apostol Pavao izjavljuje svoju vjeru uoči smrti. Ali Sam me je predusreo, i prije nego što sam stigao pročitati taj tekst, on se pozvao na te retke.

“Znate li”, rekao je Sam glasno razmišljajući, “koji mi je biblijski tekst danas najviše značio? Često sam razmišljao o riječima apostola Pavla: ‘Plemenitu sam borbu izvojevao, trku dovršio, vjeru sačuvao. Već mi je pripravljen vijenac pravednosti koji će mi u onaj Dan dati Gospodin, pravedni sudac, i ne samo meni nego i svima koji budu željeli njegov dolazak.’”

Onda je, osvrnuvši se na svojih dvadeset sedam godina života, dodao: “Prvih dvadeset šest godina nisu bile tako dobre. Ne bih ih želio ponovo proživjeti; ali ova posljednja godina, kad sam našao Isusa, bila je divna godina. Volio bih ovu godinu proživljavati uvijek.” Iako je to bila godina koju je proveo iza rešetaka ćelije smrti, živio je s Kristom u srcu. To je bilo ono što je učinilo ovu godinu posebnom.

Poslije mi je protestantski kapelan ispričao kako se toga poslijepodneva zaustavio da posjeti Sama u njegovoj ćeliji smrti. Zatekao ga je kako s Biblijom

u ruci leži na svojem krevetu i gleda u betonski strop. Konačno je uskliknuo: "Kapelane, ovo je divno mjesto!" Kad ga je kapelan upitao što je prouzročilo takve osjećaje u njegovom srcu, odmah je odgovorio: "Zato što je ovo mjesto gdje sam pronašao Isusa Krista kao svojeg Spasitelja." Sam nije bio prvi čovjek koji je otkrio da prisutnost Isusa Krista može zatvor, pa i ćeliju smrti, učiniti divnim mjestom.

Osudenicima se ne dopušta da se obuku na uobičajeni način za izvršenje smrtne kazne. Sam je bio obučen u jednostavnu bijelu košulju, bez kravate, u zatvorske radničke hlače plave boje s crvenom crtom sa strane, cipele i čarape. U džepu košulje imao je mali Novi zavjet u platnenom uvezu koji je stigao poštom upravo toga jutra. Predao mi je taj Novi zavjet upravo prije svoje smrti i ja ću ga uvijek čuvati kao dragocjenost. Zajedno smo čitali iz Biblije mnoge rečke kojih se on sjećao i koji su mu mnogo značili. Ponovno smo čitali obećanje o novoj Zemlji, o Isusovom ponovnom dolasku i mnoga druga obećanja koja tako mnogo znače svakom kršćaninu koji očekuje Kristov skori dolazak.

Biblijski redak koji je Sam posebno cijenio bio je onaj u 1. Ivanovoj 5,14 koji sadrži riječi "po njegovoj volji". Dok smo zajedno čitali ovaj redak, Sam je rekao: "To je sve što želim. Sve što je u skladu s Njegovom voljom, bit će dobro za mene." Tada mi je rekao da je, otkad je pronašao Isusa kao svojeg Spasitelja, provodio po pet sati svakoga dana proučavajući Bibliju. To znači da je, koliko je on to mogao približno izračunati, proveo dvije tisuće sati u proučavanju Božje riječi. Nije onda čudo da čim je netko počeo citirati koji redak iz Biblije, Sam ga je napamet dovršio. Samo prije godinu dana ovaj je čovjek prvi puta uzeo Bibliju u svoje ruke. Ali budući da ju je duboko cijenio, sad mu je njezin nauk postao

potpuno jasan, a njezina su načela promijenila njegov život.

Konačno, u 19.25 sati Sam je rekao: “Znam da se večeras namjeravate sa mnom moliti. Učinimo to sada.”

Još jednom me je preduhitrio — činilo mi se da je uvijek bilo tako. Namjeravao sam se moliti s njim malo prije dvadeset sati. Ali na njegovu molbu molili smo se odmah. Tada nam se pridružio i protestantski kapelan i tako smo nas trojica sjedili jedan pokraj drugoga. Obrativši se kapelanu, zamolio sam ga: “Kapelane, povedite nas u molitvi; zatim neka se moli Sam, a ja ću se moliti posljednji.” Kapelan je odmah pognuo glavu i molio se lijepom molitvom u kojoj je zahvalio Bogu za divno kršćansko iskustvo ovoga mladog čovjeka koji je bio preobražen Evanđeljem.

Još uvijek smo sjedili kad je došao red na Sama da se moli. Kapelan i ja smo se pitali što namjerava učiniti kad je ustao sa svoje stolice, ali on se jednostavno okrenuo i kleknuo na koljena ispred stolice. On nije razgovarao s Bogom sjedeći. Kleknuo sam pored njega.

Požalio sam što sa sobom nisam imao diktafon da snimim riječi njegove molitve kako bi se i drugi mogli osvjedočiti u njegovu duboku vjeru i sigurnost, što je bilo tako očito i u tonu njegova glasa! Njegova molitva glasila je otprilike ovako:

“Dragi Oče, Ti znaš da sam prije više od godinu dana predao svoj život u Tvoje ruke. Ništa što se dogodilo tijekom prošle godine nije promijenilo moj odnos prema Tebi ni u čemu. Ni ono što će se dogoditi večeras neće promijeniti taj odnos; moj život je još uvijek u Tvojim rukama. Čini s njim ono što je Tvoja volja. I, Bože, ja znam da Ti nikada ne pogriješiš. Amen.”

Moram priznati da mi se bilo teško moliti nakon tako ganutljive molitve, ali sam dao sve od sebe. Kada sam ja završio, Sam se ponovo molio jer je u prvoj molitvi nešto zaboravio. Ova druga molitva podsjetila me je u neku ruku na molitvu Stjepana, prvog kršćanskog mučenika. Sam se molio: "Gospodine, nemoj uzeti za zlo ovim stražarima ono što će večeras učiniti. Oni su na to primorani zbog onoga što sam ja učinio. Ako je to grijeh, Gospodine, pripiši ga meni, i oprosti ga kao što si mi oprostio sve ostale grijeha. Amen."

To je bila ljubav, opraštanje i razumijevanje koje je Isus Krist stavio u njegovo srce. Mislio sam u sebi kako sam svjedok plodova čuda obraćenja u najneobičnijim okolnostima.

Kad smo ustali s molitve, Sam je otišao k rešetkama razgovarati s čuvarima s druge strane. Budući da sam za trenutak bio zauzet razgovorom s kapelanom, nisam obraćao pozornost na njihov razgovor sve dok nisam čuo kako mu jedan stražar pokušava citirati Pavlove riječi iz 1. Korinćanima 15: "I ako se samo u ovom životu uzdamo u Krista, najnesretniji smo od sviju ljudi." Sam je izrazio čvrsto uvjerenje da ovo nije kraj i da imamo nadu u buduću život. I stražar je bio kršćanin pa je odgovorio ovim divnim obećanjem o uskrsnuću. Bilo je divno očitovati duh vjere u našim srcima u ovom času.

Jedna od Samovih posljednjih briga bio je Earle kojeg je upoznao s Kristom i koji je trebao biti pogubljen tjedan dana nakon njega. Dok smo sjedili očekujući znak za usmrćenje u 20 sati, nekoliko puta je spomenuo Earlea i činjenicu da će točno za tjedan dana on biti u toj sobi. Rekao je: "To će vjerojatno biti najteži tjedan u Earleovom životu jer više neće biti mene da ga hrabrim." On se pažljivo dogovorio s nekoliko osoba da stupe u kontakt s Earleom tije-

kom idućeg tjedna kako njegova vjera ne bi klonula na kraju.

U 19.30 čulo se jako kucanje na vratima sobe smrti. Vrata su se otvorila i u ćeliju su ušla dva stražara. Donijeli su malu kutiju u kojoj se nalazio pribor za brijanje. Sam očito nije znao da mu moraju ošišati kosu i obrijati glavu za elektrodu. Kad su mu to objasnili, njega je, čini se, uznemirilo što treba biti podšišan na čudan način, ali je pokorno sjeo na stolicu. Škarama su odrezali dulje pramenove kose, a onda su ga ošišali električnim aparatom za šišanje tako da elektroda može biti stavljena na голу kožu. Dok ga je jedan stražar šišao, drugi je zavrnuo nogavicu njegovih hlača da drugu elektrodu mogu pričvrstiti za nogu odmah iznad gležnja. Cijeli postupak trajao je oko pet minuta, nakon čega su nas ta dva stražara napustila.

Neki drugi stražar objasnio nam je da u dvadeset sati Sam treba odložiti svoje naočale na stol gdje je jeo posljednji obrok i tada ćemo svi zajedno ući u sobu smrti. Sam je zamolio stražara da ih zadrži ako je moguće do posljednjeg trenutka jer bez njih ne vidi dobro. Stražar se za trenutak zamislio i onda odgovorio da bi on to dopustio što se njega osobno tiče, ali da je dobio uputu da Sam mora ostaviti naočale na stolu. "Ne želiš mi zbog toga stvarati neprilike, zar ne? Puno ćeš mi pomoći ako postupiš u skladu s uputom koju sam dobio." Sam se odmah složio.

Mnogo puta tijekom posljednjih pola sata Sam me je pitao koliko je sati, a ja sam stalno gledao na svoj ručni sat kako bih mu mogao dati tu važnu obavijest. Minutu prije dvadeset učinio je još jedan od svojih čestih i promišljenih pokušaja da ublaži napetost rekavši: "Nema mnogo ljudi na svijetu koji znaju da imaju još samo jednu minutu života. Ja se nala-

zim u jedinstvenoj situaciji.” Bili smo začuđeni njegovom mirnoćom da može davati ovakve izjave u trenutku kad bi se drugi jednostavno izgubili od straha. Do samoga kraja ponašao se s kršćanskom pažnjom prema nama koji smo bili s njim u ovom strašnom trenutku.

Točno kad je otkucalo dvadeset sati, čulo se jako kucanje na vratima i začas su u sobi bila tri stražara. Protestantски kapelan krenuo je prvi prema vratima ćelije. Događaji su se odigravali tako brzo da sam jedva mogao vjerovati da se to doista zbiva. Pošto je odložio svoje naočale na stol, Sam je slijedio kapelana, a ja sam išao posljednji. Dva stražara pratila su Sama svaki s jedne strane i tako smo prošli kroz teška drvena vrata u sobu smrti.

Nisam točno znao što ću tamo vidjeti. Iako sam smatrao da sam emotivno spreman na sve, u ona tri sata koja smo proveli u tako ugodnom ozračju, osjećajući blizinu Božjeg Duha, donekle sam zaboravio razlog naše nazočnosti. U sobi smrti nalazilo se sedamnaest ljudi koji su svečano promatrali dok smo mi ulazili. Električna stolica nalazila se s naše lijeve strane, nešto uzdignuta na postolju. Mi smo se morali popeti na to postolje i proći pokraj ružne električne stolice da bismo došli u dio sobe gdje smo trebali stajati.

Protestantski kapelan je stao ispred električne stolice i okrenuo se licem prema njoj. Sam je sjeo i stražari su ga odmah počeli vezati. Prošao sam pokraj njih i sišao da stanem pokraj kapelana.

Kapelan uvijek obavi kratku službu u ovakvim prilikama čitajući 23. psalam i izgovarajući molitvu Očenaš. Elektrode su bile pričvršćene za Samovu glavu i noge; remenima je bio pričvršćen oko vrata, ruku i nogu, a preko lica su mu stavili masku koja je ličila na crnu zavarivačku masku. Tada su stražari

stali nekoliko koraka unatrag. Iako kapelan nije završio molitvu Očenaš, stao je jer je bilo jasno da neće biti vremena da je dovrši.

Šef odjela dao je znak glavom. Njegov pomoćnik koji je stajao Samu s lijeve strane pritisnuo je dugme na zidu nakon čega je zazvonilo zvono u susjednoj prostoriji. U idućem trenutku upalilo se svjetlo iznad električne stolice, a struja je prošla kroz tijelo. Čovjek na stolici nije pustio ni glasa. Očito je prvi električni udar milostivo onesvijestio Sama. Jedini zvuk koji se čuo u sobi bio je zvuk napinjanja svakog mišića Samovog tijela pod udarom električne struje. Iako je čovjek bez svijesti, njegov organizam na taj način reagira na električni udar.

Stajali smo, napeti, u tišini. Činilo nam se da je prošla čitava vječnost dok nije došao liječnik i stavio svoj stetoskop na gole grudi čovjeka ispred nas. Pošto je nekoliko trenutaka slušao, iskoračio je unatrag bez riječi. Onda je kroz tijelo privezano za stolicu ispred nas bio pušten još jedan električni val, ponovno napinjući svaki mišić. Ponovno su prošle dvije-tri minute duge kao vječnost. Liječnik je ponovno prišao i stavio stetoskop na Samove grudi. Pošto je pažljivo slušao, uspravio se i, pogledavši šefa odjela, rekao: "Gospodine Alvis, kroz tijelo Tannyhilla prošla je dovoljna količina električne struje i prouzročila njegovu smrt u 20 sati i 12 minuta."

Šef odjela je rekao: "Hvala vam." Vrata sobe su se otvorila i svi su brzo napustili prostoriju.

Pošto sam se vratio u ćeliju da uzmem svoj kaput i Bibliju, vođen nagonom vratio sam se u sobu smrti. Svi su otišli osim Sama. On je još uvijek sjedio na stolici. Remenje je bilo popušteno i maska s njegovog lica skinuta, te je izgledao kao da spava.

Ovaj prizor podsjetio me je na neke od Samovih posljednjih riječi koje mi je rekao upravo prije dva-

deset minuta. Primio me je za ruku i gledajući me ozbiljno u oči, rekao: "Pastore, potražiti ću vas na novoj Zemlji." Odgovorio sam: "Same, znam da ćeš biti tamo, a i ja ću Božjom milošću biti tamo." Tada je završio: "Onda, zbogom. Vidimo se onoga jutra." Tako smo zakazali ponovni sastanak, tako stvarno kao što sam zakazivao mnoge druge sastanke u svojem životu. Dogovorili smo se da ćemo se naći na drugoj obali, "onoga jutra", kad svaki grijeh, bolest, smrt, bol i tuga zauvijek nestanu.

Onda je Sam zamolio: "Vratite se i recite onima koji rade u *Faith for Today* da se nikada ne umore u poslu koji rade, da se nikada ne obeshrabre u svojem radu za one koji propadaju. Ima mnogo ljudi u svijetu koji su kao ja; ljudi kojima je potrebno Evanđelje i koji će ga prihvatiti ako im se ono donese. U svakom slučaju recite im da nikad ne napuste posao koji rade za Boga."

Dok sam tako stajao i gledao njegovo mirno i bljedolice, pognuo sam glavu i tiho se u sebi pomolio da Bog obilno blagoslovi tiho svjedočanstvo ovoga obraćenog života. Sjećao sam se njegovih riječi: "Nemojte se nikada umoriti... Nemojte se nikada obeshrabriti u svojem radu za one koji propadaju. Ima mnogo ljudi u svijetu koji su kao ja; ljudi kojima je potrebno Evanđelje i koji će ga prihvatiti ako im se ono odnese. U svakom slučaju, recite im da nikad ne napuste posao koji rade za Boga."

Prije nego što sam otišao iz zatvora, prišao mi je protestantski kapelan i rekao da bi me htio predstaviti šefu odjela. Poslije, u razgovoru sa šefom odjela rekao sam mu da mi nije bilo lako promatrati smaknuće te večeri, ali da mi je drago što sam vidio da je Sam bio potpuno posvećen Bogu. Dodao sam: "Pretpostavljam da ste ovakav prizor vidjeli mnogo puta i da on nije djelovao na vas kao na mene."

Nikad neću zaboraviti odgovor šefa odjela: "Iako sam vidio mnoga smaknuća, nijedno nije bilo lako. Čini mi se da je ovo bilo najteže."

Kad sam te večeri izašao iz zatvora, hodao sam ulicama Columbusa oko dva sata dok je padao snijeg. Konačno sam se vratio u hotel, ali nisam mogao ni pomisliti na spavanje; molio sam se i čitao dobar dio noći. Stalno sam se prisjećao riječi kojima je Sam završavao svoja pisma, radujući se što ima nadu u vječni život: "Božjom milošću, Sam".

Netko može zaključiti da je Samov kratki život, ispunjen nasiljem i nemirom, završio konačno pravdom. Ali ja znam da je umro kao pobjednik nadajući se vječnom životu po zaslugama Isusa Krista i Njegove prolivene krvi. Njegov glas se više ne čuje, ali divna promjena njegovog života dugo će biti svjedočanstvo koje će privlačiti muškarce i žene k Spasitelju svih nas.

Što stvara tu promjenu?

Što je potpuno promijenilo čovjeka koji je skoro čitav život činio zlo? Koja ga to sila ili poticaj može preokrenuti i promijeniti cjelokupno njegovo ponašanje i pogled na život?

Takvo dostignuće zahtijeva više od jednostavne odluke da se čini ono što je pravo. Mnogi su samo to učinili, donijeli dobre odluke na novogodišnju večer, da bi ih pogazili i zaboravili prije nego što je prošao prvi tjedan. Kad se čovjek pokušava sâm promijeniti, žalosna iskustva pokazuju da su rezultati u najboljem slučaju samo privremeni.

Samova promjena karaktera čudesno je iskustvo koje stoljećima doživljavaju kršćani na samima sebi i vide ga kod drugih. Mi kršćani nazivamo to iskustvo biblijskim izrazom: "novorođenje". Isus je upo-

trijebio tu riječ kad je jedne večeri razgovarao s hebrejskim vođom Nikodemom.

Iako je Nikodem po vanjštini izgledao dobar i bio duhovni vođa svojeg naroda, nije bio spreman da Krist u njemu izvrši promjenu. Isus je udario u korijen problema kad mu je jednostavno rekao: "Valja ti se nanovo roditi odozgo." Nespreman da u tom trenutku prizna svoju duhovnu potrebu i da se podvrgne velikim, čak revolucionarnim promjenama obraćenja, žalostan je napustio Učitelja. Ali nije mogao zaboraviti poziv koji mu je uputio Krist, ni svoju unutrašnju težnju da Mu se odazove. Postupno, tijekom iduće tri i pol godine, njegov život se toliko izmijenio da je doista postao novorođen. Prilikom Kristove smrti javno je priznao da je Njegov učenik i bez oklijevanja je upotrijebio svoje bogatstvo da pomogne još nejakoj kršćanskoj Crkvi.

Samov promijenjeni život bio je tiho svjedočanstvo stvarnosti njegovog duhovnog iskustva. Njegov novi pogled na život i izmijenjeni životni ciljevi govore da je obraćenje i danas tako stvarno kakvo je uvijek bilo. Biblija kaže da ovo iskustvo ponovnog rođenja odozgo mora doživjeti svaki čovjek ako želi doći u Božje kraljevstvo. Kao rezultat ovoga dinamičnog duhovnog iskustva, Sam je postao sasvim druga ličnost, i svi koji su ga poznavali mogli su posvjedočiti o toj promjeni. Pokretale su ga druge želje, sklonosti, ambicije, ciljevi i namjere. To je zapažao svatko tko je s njim dolazio u dodir. On je bio doslovno novi čovjek, s novim namjerama, novim sklonostima i novom voljom. Kao i svaki obraćeni čovjek, on je bio novo stvorenje, doslovno ispunjenje smjele biblijske tvrdnje: "Dakle, ako je tko u Kristu, on je novi stvor; staro je nestalo, novo je, evo, nastalo." (2. Korinćanima 5,17)

Netko je obraćenje usporedio sa zaokretom od sto osamdeset stupnjeva na autocesti života. Povijest bilježi

primjere bezbroj života koji su bili potpuno promijenjeni silom Gospodina Isusa Krista. Biblija spominje nekolicinu njih.

Primjerice, tamničar u Filipima, obuzet strahom kad je vidio vrata zatvora otvorena Božjom silom, uskliknuo je Pavlu: “Što da činim da se spasim?” Pavlov jednostavni odgovor sadržavao je neprolaznu istinu: “Vjeruj u Gospodina Isusa... pa ćeš se spasiti ti i tvoj dom.” (Djela 16,31) Biblija kaže da je tamničar povjerovao i da ga je apostol Pavao krstio na licu mjesta. Odmah nakon svojeg obraćenja tamničar se pobrinuo za rane svojih zatvorenika i zauzeo se za njihove fizičke potrebe — bio je to siguran dokaz u njegovom vanjskom životu o unutarnjoj promjeni srca. I apostol Pavao je zapazio te znakove obraćenja, jer je i on prošao to isto duhovno iskustvo na putu u Damask prije mnogo godina. On nije nikada zaboravio što je za njega značilo kad je Isus preuzeo vodstvo njegovog života. S autoritetom je mogao izjaviti da čovjek u čijem je srcu Krist postaje novo stvorenje, jer je to i sam proživio.

Pitanje tamničara u Filipima: “Što da činim da se spasim?” postavlja se i danas mnogo puta. Ljudi i danas smatraju, kao što je smatrao taj čovjek u novozavjetno vrijeme, da spasenje ovisi o nečemu što mi sami možemo i moramo učiniti.

Mnogi zaključuju da će onaj tko vodi čestit život biti spašen. Ali u Bibliji nigdje ne nalazimo izričitu zapovijed da vodimo čestit život i da ćemo na taj način zadobiti spasenje. Pavlov odgovor tamničaru bio je kratak i neopoziv: “Vjeruj u Gospodina Isusa pa ćeš se spasiti ti i tvoj dom.” Prema biblijskom nauku spasenje je tako jednostavno. Ako čovjek u svojem srcu stvarno vjeruje u Gospodina Isusa, on je učinio taj veliki, sudbonosni korak koji će ga konačno dovesti do Božjega kraljevstva. Nitko ne može kupiti svoj ula-

zak u Nebo, nitko ga ne može zaraditi svojim dobrim djelima. Spasenje je dar Isusa Krista svakoj duši koja Ga prihvati kao svojeg Spasitelja.

Važno je shvatiti da čovjek ne treba popraviti svoj život prije nego što će prihvatiti Isusa za svojeg Spasitelja i Gospodina. Ljudi ne mogu promijeniti svoj život svojom snagom. Iako je Sam mnogo puta pokušavao promijeniti svoj život, nije mogao. Donosio je mnoge izvanredne odluke, ali se uvijek vraćao na iste zle putove života. Čini se da grijeh tako obuzme čovjeka da ga on sam ne može svojom silom pobijediti.

Iako nam se to možda čini čudnim, Biblija nikad ne kaže da se mi trebamo popraviti, ostaviti grijehe i onda predati svoj život Kristu. Činjenica je da bi takav postupak bio potpuno nemoguć. Redosljed je sasvim suprotan: Krist nas poziva da najprije dođemo k Njemu, a onda nas uvjerava da će ostalo logično uslijediti.

Još kao dječak volio sam slušati kako vjernici u crkvi pjevaju onu divnu pjesmu: "Ja idem takav kakav sam da Tebi svoje srce dam, jer zoveš k sebi grešne sve; o Janje Božje, evo me." Jedini način da netko dođe Kristu jest da dođe takav kakav jest. Mi ne možemo promijeniti svoju grešnu narav. Svi mi potpuno ovisimo o Kristu da u nama izvrši promjenu karaktera koju toliko želimo.

Jeste li ikada zapazili kako u proljeće, s dolaskom novog života u drvo, neki stari i suhi list koji se još zadržao otpadne na zemlju? Kada dođemo Kristu u svojem grešnom stanju, On nam daje čudotvoran novi život koji čini da naši stari grijesi i navike otpadnu kao neživotno lišće. Taj novi život koji primamo od Njega struji našim bićem i čitav naš svijet postaje nov i lijep. Tada u vlastitom životu doživljavamo istinitost Pavlovih riječi da čovjek s Kristom u srcu

postaje novo stvorenje. Na svoje veliko oduševljenje, Sam je otkrio da je to istina.

Sam je otkrio, kao što to mora otkriti svaki čovjek, da je najvažnije da dođemo Kristu onakvi kakvi jesmo. Mi ne trebamo ni pokušavati sebe promijeniti, već to moramo dopustiti Njemu budući da smo sami nemoćni. Koliko je stoga važno zapamtiti da nas samo Bog može promijeniti!

Kad se čovjekov život čudesno promijeni kao što se promijenio Samov, mi kažemo da se on obratio. Što zapravo mislimo kada upotrebljavamo ovaj stručni teološki izraz? Pokušajmo ga analizirati i primijeniti na svoje osobno iskustvo.

Ako bismo pokušali raščlaniti pojam obraćenja, ispravno bismo zaključili da on sadrži dva glavna elementa: pokajanje i vjeru. Oba su ova osnovna elementa od najvećeg značaja za promjenu života.

Pokajanje je prijeko potrebno i mora prethoditi obraćenju. Isus je učio da je nemoguće da se čovjek spasi nepokajan. On je rekao: "Štoviše, ako se ne obratite, svi ćete tako izginuti." (Luka 13,3)

Što je Isus mislio kad je govorio o pokajanju? Jednostavno rečeno, pokajanje je svijest o tome kakvi smo zapravo i osjećanje iskrenog žaljenja za učinjene propuste. To znači da sebe počinjemo gledati onako kako nas Bog vidi, pa kao posljedicu osjećamo vlastitu nemoć i potrebu za Njegovom pomoći. Job je ovo iskustvo sažeo riječima: "Po čuvenju tek poznavah te dosad, ali sada te oči moje vidješe. Sve riječi svoje zato ja poričem i kajem se u prahu i pepelu." (Job 42,5.6)

Kad se čovjek vidi iz "Božje perspektive", on jasno zapaža svoje jadno duhovno stanje i potrebu za pomoći s Neba. Apostol Pavao je to lijepo izrazio riječima: "Sada se radujem; ne zbog toga što ste postali žalosni, nego zbog toga što vas je ta žalost dovela k

obraćenju... Žalost, naime, koja je po promisli i volji Božjoj, rađa spasonosno i stalno obraćenje..." (2. Korinćanima 7,9.10) Nema pokajanja bez iskrenog žaljenja zbog grijeha.

Ali ako se jedna osoba zaustavi na iskrenom žaljenju, a ne učini idući "korak vjere" u svojem iskustvu obraćenja, ona će biti doista žalosna. Čovjek ne može dugo živjeti u žalosti, čak ni iskrenoj žalosti, a da se ona loše ne odrazi na čitav njegov život. Božja je namjera da naša žalost zbog grijeha bude samo jedan korak na Njegovim ljestvama koje vode u Nebo. Idući korak zove se "vjera".

Vjera je dobra, jaka riječ, ali ako stoji sama za sebe, može vrlo lako postati besmislena. Da bi vjera imala neko značenje, ona mora biti povezana s nečim — u svojem najvišem obliku s nekom osobom. Ja mogu vjerovati u vas, svoje prijatelje, svoju suprugu, svoju obitelj, svoju djecu i slično. Kršćanima je dana uputa ne samo da imaju vjeru, nego da imaju vjeru u Isusa Krista koji je umro za njih na Golgoti.

Kršćanska vjera je, prema tome, povjerenje u jednu Osobu, Gospodina Isusa Krista, koji je prvi nas ljubio i platio cijenu naših grijeha na križu Golgote.

Ovdje je kršćanska vjera na djelu: "A bez vjere nemoguće mu je ugoditi, jer onaj koji želi pristupiti Bogu mora vjerovati da postoji Bog i da nagrađuje one koji ga traže." (Hebrejima 11,6) Kršćanin je, dakle, onaj koji osjeća ne samo svoju grešnost, nego i potrebu za spasiteljskom silom koja je jača od njega. Jednostavnom vjerom on je spreman prihvatiti činjenicu da je Isus umro na golgotskom križu da bi platio cijenu za njegove grijeha. Kršćanin prihvaća tu žrtvu u svojem vlastitom životu time što vjeruje da je Isus umro za njega, i oslanja se na Krista da mu oprostí grijeha i podari mu silu da ubuduće živi ispravnim životom. To se često naziva "vjerom koja

spašava”, koja očito vodi k spasenju. To je potpuno povjerenje i prihvaćanje Isusa kao osobnog Spasitelja i Otkupitelja od grijeha.

Obraćenje, dakle, počinje kad neka osoba uvidi svoju vlastitu grešnu narav i svoju potpunu nesposobnost da izvrši stalnu promjenu svojega karaktera. Obraćenje postaje stvarnost kad ta osoba vjerom prihvati Isusa, tražeći od Njega da On izvrši tu promjenu u njemu, koja se očito ne može postići ni na koji drugi način. Tada Krist čini tu čudotvornu promjenu. A Krist to čini za muškarce i žene već mnogo stoljeća. Trajna je istina: “Dakle, ako je tko u Kristu, on je novi stvor; staro je nestalo, novo je, evo, nastalo.” (2. Korinćanima 5,17) Obraćenje, prema tome, znači osobni susret s Isusom Kristom koji jedini može zauvijek promijeniti ljudsko srce.

Kako otpočeti kršćansko življenje?

Kako neka osoba postaje novo stvorenje u Kristu? Kako je Sam Tannyhill doživio to iskustvo?

Prvo, Sam je osjećao potrebu da njegov život bude drukčiji nego što je bio dotad. On je osjećao iskreno žaljenje i gađenje prema svojem grešnom životu i želio je prekinuti s takvim životom zauvijek. Nema sumnje da je to način na koji počinje svaki kršćanski život. Čovjek doživljava duboki osjećaj vlastite nemoći i potpuno je nezadovoljan svojim padovima u prošlosti. Shvaćajući da mora postojati viša sila koja mu može pomoći da vodi ispravan način života, čovjek se vjerom želi uhvatiti za tu božansku snagu. Kad to učini, Bog uvijek vrši čudo obraćenja u njegovom životnom iskustvu. On otkriva da je postao druga osoba.

Nije lako nabrojiti korake koji slijede u kršćanskom životu, jer Božji Duh ne vodi svakoga na potpuno isti način. Ipak, krajnji rezultat u obraćenom

i promijenjenom životu je isti. Ima sličnosti, naravno, u svim obraćenjima. Nabrojimo nekoliko značajki koje se očituju u istinskom iskustvu "novorođenja".

1. Svijest da je Isus umro na križu Golgote za vas i vaše grijehе. Budući da obraćenje nije moguće bez Gospodina Isusa Krista, obraćena se osoba želi temeljito upoznati sa Spasiteljem koji je umro za nju. "Da, Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga jedino-rođenog Sina da ne pogine ni jedan koji u nj vjeruje, već da ima život vječni." (Ivan 3,16) Vi prihvaćate ono što je Krist učinio za vas na Golgoti i primete ga u svoje srce kao svojeg osobnog Spasitelja i Gospodina. To znači prihvatiti događaj s Golgote u vlastitom životu. Tada ćete osjećati da je "Isus umro za mene".

2. Bit ćete iskreno žalosni zbog svih svojih grijehа učinjenih u prošlosti, pokajat ćete se zbog njih i okrenuti im leđa u želji da odsad vodite istinski kršćanski život. Jednoj skupini vjernika iz novozavjetnog vremena, koji su postavili pitanje: "Što ćemo činiti?" — apostol Petar je odgovorio: "Obratite se — reče im Petar. — Neka se svaki od vas krsti u ime Isusa Krista za oproštenje grijehа..." (Djela 2,38)

3. Trebate i drugima reći da ste svoj život predali Kristu i da Njegovom silom pokušavate živjeti kršćanskim životom. Isus je rekao: "Tko god mene prizna pred ljudima, priznat ću i ja njega pred svojim Ocem nebeskim." (Matej 10,32) Pavao je pisao: "Ako ustima svojim priznaješ Isusa Gospodina i srcem svojim vjeruješ da ga je Bog uskrisio od mrtvih, bit ćeš spašen. Vjera srca postiže pravednost, a priznanje usta spasenje." (Rimljanima 10,9.10) Kad govorite drugima o svojoj novoj vjeri u Isusa, to će vam dati snagu da živite kršćanskim životom. Ovo osobno svjedočanstvo prirodna je i nezaobilazna posljedica pravog iskustva obraćenja. Jer tko je stvarno našao Krista, ne može zatajiti drugima to svoje ot-

kriće. Sam je svjedočio svakomu s kim je mogao razgovarati u zatvoru.

Jeste li poduzeli ove korake? Vidite li u sebi grešnika kojem je potrebno spasenje koje Isus daje? Shvaćate li što je Isus učinio za vas na Golgoti? Hoćete li Ga prihvatiti za svojeg osobnog Spasitelja kad se pokajete za svoje grijehе? Jeste li spremni priznati drugima da se trudite živjeti kršćanskim životom za Njega?

Svatko može prihvatiti Krista

Sam Tannyhill nije se obratio na nekom vjerskom skupu gdje bi zajedno sa stotinama drugih krenuo prema propovjedaonici. On, zapravo, nikad nije prisustvovao bilo kakvom bogoslužju i imao je samo blijeđu predodžbu o tome kako izgleda bogoslužje u crkvi ili evandeoski skup. Sam je pronašao Isusa Krista kao svojeg Spasitelja usamljen u zatvorskoj ćeliji dok je čitao Bibliju i drugu kršćansku literaturu.

Činjenica je da svatko može prihvatiti Krista kao svojeg Spasitelja na bilo kojem mjestu. Nije potrebno da čekate neki veliki vjerski skup gdje se upućuje javni poziv prisutnima da prihvate Krista. Možete Ga prihvatiti za svojega Spasitelja u tišini vlastitog doma ili u uredu, kao što je to Sam učinio u samoći svoje ćelije. To možete učiniti upravo sada dok čitate ove retke. Vanjske okolnosti nemaju utjecaja na vaše pomirenje s Bogom. Nije potrebno da budete u crkvi ili na nekom javnom skupu gdje se drugi mole za vas. Predati svoje srce Isusu osobni je čin koji možete obaviti ma gdje se nalazili. To možete učiniti upravo sada ako želite.

Možda se pitate kako da to učinite? Vaše riječi i način nisu važni. Jedino što je važno jest iskrenost vašeg srca.

Sada bih želio uputiti poseban poziv onima koji se žele predati Isusu. Pognite glavu, upravo sada, i molite se ovom jednostavnom molitvom: "Dragi Oče nebeski, oprosti mi sve moje grijehе jer mi je iskreno žao za svaki pojedini grijeh koji sam učinio. Prihvaćam Isusa za svojeg osobnog Spasitelja i priznajem Ga Gospodarom svojega života. Odsad želim živjeti za Njega. Pomozi mi da to i postignem. Ovo Te molim u Isusovo ime. Amen."

Bog će uvijek čuti takvu molitvu i odgovoriti na nju. Ako se ovako pomolite s čistom vjerom, budite sigurni da vas je Bog čuo i da se sada cijelo Nebo raduje što se još jedan grešnik "vratio kući". Vi ste sada dijete Božje u pravom smislu te riječi.

Sada, pošto ste predali svoj život Kristu, budite sigurni da vam je Bog oprostio sve vaše grijehе. To se odnosi i na one najgore, one kojih se nikako ne želite sjećati, jer vam uspomena na njih donosi bol i stid. Ti grijesi su potpuno oprošteni. Upravo sada ste očišćeni, i stranica na kojoj je ispisan vaš život u nebeskoj knjizi čista je i bijela. Nikada nemojte sumnjati je li to tako ili nije, nego se sjetite obećanja iz Biblije: "Ako priznajemo svoje grijehе, vjeran je on i pravedan: oprostit će nam grijehе i očistiti nas od svake nepravедnosti." (1. Ivanova 1,9) Ako ste priznali, On vam je oprostio i neće vam više računati te grijehе. Vaši grijesi su izbrisani zauvijek. On je to obećao i vjerujte Mu, jer Bog uvijek drži svoja obećanja.

Vi ste sada kršćanin. U posebnom smislu vi ste Božje dijete. Posvojeni ste u nebesku obitelj, "da primimo posinjenje" (Galaćanima 4,5). Kao posvojeno dijete, vi ste sada sunasljednik s Isusom Kristom sve slave Neba. Sada se imate čemu nadati, kao i Sam. Možete se nadati domu u Božjem kraljevstvu gdje ćete uživati u vječnom životu s Isusom i sa svim spašenima.

Naravno, doći će trenuci kada će vas Sotona iskušavati i pokušat će vas srušiti. Katkad će možda čak i uspjeti, ali to vas ne smije obeshrabriti. Imajte na umu obećanje: "Nikakva kušnja veća od ljudske snage nije vas zadesila. Bog je vjeran i neće dopustiti da budete kušani preko vaših snaga, nego će vam zajedno s kušnjom dati sretan ishod, da je možete pobijediti." (1. Korinćanima 10,13) Kad Sotona navali s kušnjama, uvijek tražite put k izbavljenju. Uvjerit ćete se da Bog uvijek drži svoja obećanja i da će put k izbavljenju uvijek biti otvoren.

Biblija ne uči da čovjek prestaje voditi borbu s grijehom u trenutku kad je postao kršćanin. Ta će borba trajati sve dotle dok se jednog dana ne nađemo spašeni u Božjem kraljevstvu. Ali Biblija uči da imamo na raspolaganju božansku snagu kojom možemo izbjeći vlast grijeha.

Ako možda učinite grijeh, odmah tražite od Boga oprost i zatim ustanite i nastavite svoj hod prema Njegovom kraljevstvu. On će vam dati snagu da pobijedite Zloga, snagu da pobijedite grijeha za koje ste mislili da ih nikada nećete moći pobijediti. Na taj će način vaš život biti život neprestanog zahvaljivanja Bogu za pobjede koje ste izvojevali.

Uvijek sam smatrao da me je Bog doveo u vezu sa Samom Tannyhillom s određenim ciljem. Mislim da je jedan od njih bio da budem svjedok radosti i mira koji je Samu donijelo prihvaćanje Krista u posljednjim mjesecima njegovog života. Ali isto tako smatram da postoji i širi cilj: da mogu ispričati ovaj događaj drugima, tako da mnogi budu osvjedočeni kako Bog može učiniti za njih ono isto što je učinio za Sama. Jer ako Bog može tako slavno otkupiti život jednog ubojice, može spasiti svakog čovjeka.

On sigurno može i *vas* spasiti od *vaših* grijeha, velikih i malih. Hoćete li Mu dopustiti da to učini?